

AFGANISTANE ŽUVO LIETUVOS KARYS

Lietuvos krašto apsaugos ministerija (KAM) lrt.lt patvirtino, kad Afganistano Goro provincijos sostinėje į Lietuvos karių bazę bandant įsiveržti maždaug tūkstančio žmonių miniai žuvo vienas Lietuvos karys. Naujienų agentūra AFP ši įvykį sieja su neseniai paaiškėjusiu incidentu, kai JAV karys per šaudymo pratybas kulkomis suvarpė musulmonų šventąją knygą Koraną.

LTV *Panoramos* šaltinių duomenimis, iš Alytaus kilęs jaunuolis žuvo NATO bazėje Čagčarane, Goro provincijos sostinėje.

SAJUNGININKAI UŽJAUČIA LIETUVĄ DĖL KARIO ŽŪTIES

Afganistano Goro provincijoje žuvus Lietuvos kariui Arūnui Jarmalavičiui, užuojautą reiškia Lietuvos sąjungininkai.

Užsienio reikalų ministrui Petriui Vaitiekūnui paskambinęs JAV Valstybės sekretorės pavaduotojas Daniel Fried JAV vardu pareiškė nuoširdžią užuojautą Lietuvos kario šeimai ir visiems Lietuvos žmonėms. Jis dar kartą patvirtino, kad JAV ypač vertina Lietuvos karių ir civilių atsakomybę, pasiaukojimą ir profesionalumą, ginant euroatlantinės bendrijos vertybes ir visų mūsų saugumą. JAV administracijos pareigūnas patikino, kad JAV teiks politinę, karinę ir techninę pagalbą Lietuvos vadovaujamai Provincijos atkūrimo grupei Gore.

Užuojautą dėl tragiškos nelaimės žuvusiojo šeimai bei Lietuvos žmonėms pareiškė ir NATO Generalinis sekretorius Jaap de Hoop Scheffer.

Pagerbiant žuvusio kario atminimą, vakar prie NATO būstinės Briuselyje buvo iki pusės nuleista Lietuvos vėliava.

LRT

PAMINĖTI DIDŽIAUSI 1948 METŲ TRĖMIMAI

Vilnius, gegužės 22 d. (ELTA). Ketvirtadienį Seimas paminėjo liūdną istorijos puslapį - **Didžiosios 1948 m. tremties 60-metį**.

Minėjime kalbėjęs Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas **Algis Čaplikas** pažymėjo, kad būtinas giluminis pokario įvykių, rezistencinių kovų, trėmimų padarinių įvertinimas.

Lietuva laikysis tarptautinių įsipareigojimų ir tęs misiją Irake. Trečiadienį gegužės 21 d., Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus priėmė Ministrą pirmininką Gediminą Kirkilą, Krašto apsaugos ministrą Juozą Oleką ir Užsienio reikalų ministrą Petrą Vaitiekūną. Susitikime sutarta, kad Lietuva toliau laikysis duotų tarptautinių įsipareigojimų ir Lietuvos kariai tęs misiją Irake.

www.president.lt

PRADĖS DERYBAS SU RUSIJA

Briuselis, gegužės 21 d. (LRT). ES valstybės nutarė pradėti derybas su Rusija – derybų pradžios mandatą iki šiol blokavo Lietuva, bet į jos siūlymus atsižvelgta.

Galutinį sprendimą dėl derybų pradžios su Rusija Bendrijos ministrai priims kitą savaitę.

Lietuvos radijas primena, kad Lietuva reikalavo, jog į derybų mandatą būtų įrašyti Lietuvos reikalavimai dėl „Družbos“ naftotiekio, Rusijos bendradarbiavimo teisinėje srityje, tiriant Sausio 13-osios, Medininkų bei dingusio Kaliningrade verslininko bylas, Rusijos įsipareigojimo Europos Tarybai remti Lietuvos tremtinius bei deklaracijos dėl Gruzijos ir Moldovos.

Į pirmuosius tris Lietuvos norus buvo atsižvelgta jau anksčiau, tačiau nebuvo sutariama dėl ketvirto – išaldytų konfliktų Gruzijoje ir Moldovoje sprendimo.

Didžiosios šalys nepritarė formulotėms, kurių norėjo Vilnius, o Lietuvos diplomatai atkakliai nesutiko dėl keleto

"Kartais susidaro įspūdis, kad apsiribojame dainomis, eilėmis bei liūdesio emocijomis, nors trūksta daugiau racionalių svarstymų ir konkrečių žingsnių. Kita vertus, Lietuva jau seniai pribrendo savajam "Šindlerio sąrašui", savai "Katynei", nes vien tik faktais iš-

(Nukelta į 5 psl.)

žodžių.

Kaip praneša Lietuvos radijo korespondentas Briuselyje Linas Balsys, pirmininkaujanti Slovėnijos diplomatiniai šaltiniai teigia, jog nuo pat pradžių šalys neprieštaravo esmei, jog prie mandato būtų pridėta deklaracija, kurioje Europos Komisija ir ES Taryba įsipareigoja siekti, kad konfliktai Gruzijoje ir Moldovoje būtų sprendžiami laikantis teritorinio vientisumo principo.

Neoficialiais duomenimis,

buvo nesutariama, kaip suformuluoti ES įsipareigojimą nuolat procesą stebėti.

Lietuva gegužės 21 d. atsisakė savo veto pasiekdama, kad į tekstą būtų įtrauktas vienas žodis, suteikiantis prasmę, jog ES ne iš naujo pradės stebėti procesą, bet tęs jau pradėtą darbą. *Lrt.lt* šaltinio Užsienio reikalų ministerijoje teigimu, iki šiol ES šalys nesutarė, kaip vertinti dabartinę Bendrijos veiklą sprendžiant konfliktus. Lietuvos nuomone, ES ne-

daro beveik nieko palyginti su tuo, kiek galėtų, mat turi įvairių (ekonominių, socialinių ir t.t.) instrumentų.

Vis dėlto susitikime sutarta, kad ES sprendžiant konfliktus dalyvauja, tačiau savo vaidmenį turėtų stiprinti, ir kad konfliktų sprendimas turėtų būti vienu iš svarbiausių punktų derybose su Rusija.

Kitą savaitę ministrai turėtų nutarti, koku turiniu užpildyti suderėtas formuluotes – kaip realiai ES gali prisidėti prie taikos Gruzijoje ir Moldovoje.

IŠLEISTAS PAŠTO ŽENKLAS "LIETUVOS SAJŪDŽIUI - 20 METŲ"

Vilnius, gegužės 21 d. (ELTA). Bendrovė "Lietuvos paštas" į apyvartą išleidžia naują pašto ženklą "Lietuvos sąjūdžiui - 20 metų". Pašto ženklo autorius - dailininkas Giedrius Reimeris.

Pašto ženkle užfiksuotas Sąjūdžio mitingas Vilniuje. Ženklą 300 tūkst. tiražu atspausdino "Osterreichische Staatsdruckerei GmbH" spaustuvė Vienoje.

ELTA primena, kad 1988 m. birželio 3 dieną Mokslų Akademijoje išrinkta Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio 35 narių iniciatyvinė grupė, kurią sudarė žinomi visuomenės žmonės ir jaunimas, stebėtinai greitai ir sėkmingai pakėlė Lietuvos žmones Atgimimui.

Sąjūdis aktyvia ir subalansuota veikla įgijo didžiulį tau-

tos pasitikėjimą, drauge su Latvijos Tautos Frontu ir Estijos Liaudies Frontu jau 1989 m. rugpjūčio 23 dieną išvedė tris Baltijos tautas į gyvąjį Baltijos kelią, triuškinančiai laimėjo 1989 m. rinkimus Lietuvoje į TSRS Liaudies de-

putatų suvažiavimą, privertė TSRS Aukščiausiąją Tarybą anuliuoti Ribentropo-Molotovo paktą.

Sąjūdžio deputatai, laimėję rinkimus į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą, 1990 m. kovo 11 dieną taikiai atkūrė Lietuvos Respublikos nepriklausomybę, paskatinusią TSRS sugriovimą.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Politikų nuomone, beveik metus Valstybės saugumo departamentui (VSD) vadovaujantis Povilas Malakauskas nieko nenuveikė, todėl Seime jam teks išklausti priekaištų - trečią dieną Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas (NSGK) svarstys VSD veiklos ataskaitą už 2007 m. P. Malakauskas VSD generalinio direktoriaus pareigas pradėjo eiti pernai birželį - po to, kai iš jų buvo priverstas atsistatydinti Arvydas Pocius. Pasak NSGK pirmininko Algimanto Matulevičiaus, po jo vadovaujamo komiteto atlikto VSD tyrimo ir išvadų paskelbimo praėjo jau pusantrų metų, bet, "iki šiol likę labai daug uodegų". "Saugumo vadas gaus pylos".

Seimo valdyba įpareigojo parlamento kanceliariją pasirūpinti, kad Lietuvos monetų kalykla kitos kadencijos parlamentarams nukaldintų naujo pavyzdžio tautos išrinktųjų ženklelius iš paausuoto sidabro su tobulesniu užsegimo mechanizmu. Pasak Seimo kanclerio pavaduotojo Gedemino Aleksonio, "kiek jie kainuos, sužinosime tik atlikę užsakymą - vienas ženklelis gal apie 100 litų kainuos - jie bus iš paausuoto sidabro". G. Aleksonio teigimu, kas ketverius metus prieš Seimo rinkimus užsakoma daugiau nei 141 ženklelis, o kadenciją baigę parlamentarami ženklelius pasilieka. Seimo narys jų nešioti neprivalo.

Artūras Paulauskas interviu „Vilniaus dienai“ pareiškė, jog savo tikslo tapti Prezidentu, kurį turėdamas pradėjo politinę karjerą, nėra atsisakęs. Tačiau Naujosios sąjungos vadas teigia dar nežinąs, kada vėl bandys siekti šalies vadovo posto, ir ar tai bus kitąmet. Politikas taip pat sako manąs, kad partinis kandidatas į Prezidentus nėra blogesnis nei nepartinis. „Esu į šį postą kandidatavęs 1997 metais būdamas nepartinis ir galiu palyginti, nes dešimt metų esu partinis. Prezidentas turi turėti politinį užnugarį, aiškias politines vertybes. Esu prisiklausęs, kad Prezidentas ir ekonomiką kels, ir Seimo darbą gerins. Tai kalba žmonės, kurie net nežino, kokia Prezidento kompetencija ir nėra skaitę Konstitucijos“, – tvirtina A. Paulauskas.

Dalyvavimu Medininkų žudynėse įtariamam buvusiam omonininkui Konstantinui Michailovui (anksčiau – K. Nikulinas) nepavyko atgauti laisvės. Vilniaus apygardos teismas gegužės 20 d. atmetė jo skundą panaikinti griežčiausią kardomąją priemonę – suėmimą. Sausio mėnesį K. Michailovas buvo sulaikytas trims mėnesiams. Balandžio 22 d. paskirtas suėmimo terminas Latvijos piliečiui pratęstas dar mėnesiui. K. Michailovas Lukiškių kalėjime dar bus iki gegužės 28 d. *Lrt.lt* primena, jog K. Michailovą išduoti Lietuvai galutinai leista sausio viduryje. 1991 m. liepos 31-osios rytą septyni OMON'o smogikai sužeidė vieną ir nužudė septynis tik atsikūrusios Lietuvos sieną saugojusius policijos bei muitinės darbuotojus.

Gegužės 20 d. į plenarinį posėdį susirinkęs Seimas tylos minute pagerbė Kovo 11-osios Akto signataro, akademiko, vieno iškiliausių ekonomistų Eduardo Vilko atminimą. Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo narys, Lietuvos Nepriklausomos valstybės atkūrimo Akto signataras **akademikas prof. habil. dr. E. Vilkas staiga mirė gegužės 18 d.**, eidamas 73-iusius metus. Akademikas Eduardas Vilkas parašė 4 mokslines monografijas, yra paskelbęs per 80 mokslinių straipsnių, parengė kelio-liko mokslų daktarų. Akademiko sukurta matematinės ekonomikos mokslinė mokykla plačiai pripažinta Lietuvoje ir užsienyje. E. Vilkas buvo daugybės ekspertų grupių vadovas rengiant svarbius Lietuvos ekonomikos, švietimo ir kultūros plėtotei dokumentus: Lietuvos mokslo ir technologijų Baltąją knygą, Lietuvos ekonomikos plėtros iki 2015 m. ir 2020 m. ilgalaikės strategijas ir kt. Pastarųjų kelerių metų akademiko populiariąją publicistiką pamėgo plačioji šalies visuomenė. Už nuopelnus Lietuvos Respublikai akademikas Eduardas Vilkas buvo apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi, Lietuvos nepriklausomybės medaliu.

Turą po Lietuvą tęsiantis Viktoras Uspaskichas gegužės 18 d. lankėsi Garliavoje - sausakimšoje Kultūros centro salėje susirinkusius žmones Darbo partijos vadas linksmo šokiais ir dainomis. Politiko tikinimu, jis atvykęs ne agituoti, o "susitikti su gerais žmonėmis", ir kad pas juos atvyktų, jis sumokėtų 1,5 mln. litų. Finansiniais nusikaltimais kaltinamas, iki balandžio mėnesio pabaigos namų arešto sąlygomis gyvenęs V. Uspaskichas neseniai laisvę atgavo už 1,5 mln. litų užstatą. Praėjusią savaitę jis su partiečiais pradėjo turą po Lietuvą "Už nesunaikinamas idėjas", o Garliava tapo 7-ąja turo stotele. V. Uspaskichas garliaviškiams žadėjo, kad jei po kitų rinkimų partija Seime turės daugumą, minimalūs atlyginimai ir vidutinė pensija išaugs dar dvigubai. Nors salėje buvo girdėti šūksniai "melagis, melagis", partijos vadas pažadėjo su visais pakalbėti ir padėti išspręsti visas problemas.

LGITIC

Rusija gegužės 9 dieną minėjo karo Pergalės dieną Maskvos Raudonojoje aikštėje žygiuojant kareiviams ir demonstruojant tankus ir kitą karinę techniką su sovietiniais ženklais. *Reuters*

SOVIETŲ SĄJUNGOS ISTORIJA PERMIRKUSI KRAUJU

Ryga, gegužės 20 d. (LRT). Režisieriaus iš Latvijos Edvino Snorės papasakota „Sovietų istorija“ tarsi akmeniu pataikė į už Maskvos sienų kabantį širšių lizdą. Antradienį Latvijos kino teatruose pradėtas rodyti dokumentinis filmas atverčia tamsiausius Sovietų Sąjungos istorijos puslapius, kurie permirkę krauju: Didysis badmetis Ukrainoje (1932-1933 m.), Katynės skerdynės, nacių SS ir sovietų NKVD bendradarbiavimas, masiniai trėmimai, medicininiai eksperimentai GULAG'e - temos, kurios Maskvoje sukėlė masinės isterijos priepuolį.

Rusijos sostinėje šį savaitgalį Kremlui lojalūs jaunuoliai surengė kelias protesto akcijas. Jie greitai prisiminė estišką Bronzinio kario istoriją ir vėl krikė apie Baltijos pakrantėje vešantį fašizmą. Susitelkę po Latvijos ambasados Maskvoje langais protestuotojai iš organizacijos „Jaunoji Rusija“ į viršų iškėlė E.Snorės vaizduojančią lėlę ir ją padegė, praneša agentūra „Interfax“.

Aktyvistai bandė įteikti kaimyninės šalies ambasados atstovams laišką, adresuotą Latvijos valdžiai. Laiške, kurį neva per dieną pasirašė tūkstantis rusų, reikalaujama „nutraukti filmo rodymą Latvijoje, išbraukti iš latviškų istorijos vadovėlių praeitį iškraipiančius faktus ir liautis juodinti žuvusių sovietinių karių atminimą“. **Latviai atsisakė priimti laišką.**

Anot „Interfax“, „Jaunosios Rusijos“ akcija buvo sankcionuota. Rusijos spaudos teigimu, „Sovietų istorija“ latviai norėjo kirsti antausį Maskvai už „Baltijos nacizmą“ - rusišką propagandinį filmą apie „fašistų lizdą Baltijos valstybėse“.

MEDŽIAGĄ RINKO DEŠIMT METŲ

„Sovietų istorija“ - angalkalbiams žiūrovams skirtas filmas. Jo kūrybą finansavo Europos parlamento grupė „Sąjunga už tautų Europą“ ir Rygos miesto taryba. Filmas buvo kuriamas daugiau negu dvejus metus. Filmuota Rusijoje, Ukrainoje, Latvijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, Didžiojoje Britanijoje ir Belgijoje.

Politikos mokslų specialistas E.Snorė medžiagą savo dokumentiniam pasakojimui rinko daugiau kaip 10 metų. Kraupią Sovietų Sąjungos istoriją dėlioja ir dokumentai, ir įvykių liudininkai, ir dalyviai. Būtent pragarą išgyvenusių žmonių istorijos labiausiai sukrečia.

Filmą gegužės 7 dieną Rygoje peržiūrėjo Latvijos prezidentas Valdis Zatleris. Jis liko be žado po 85 minučių išskirtinių kadru, geliančių žmogaus sąmonę tarsi adatos aukų kūną NKVD kankinimo kamerose.

RAUDONARMIEČIAI PADĖJO NACIAMS

Režisieriai yra jau ne kartą rodę krūvas lavonų iš Ukrainos ar Sibiro. E.Snorė pradeda pasakoti nuo laikų, kai kino juostose jau atsirado spalvos: 1990 metai, byranti Sovietų imperija, Magadanas. Sibiro glūdumose KGB atlikinėjo medicininius eksperimentus su kaliniais - tai rodo žymės kauluose ir šūsnys dokumentų.

Sovietų ordinus už pergalę Antrajame pasauliniame kare E.Snorė užlieja rūgštimi - jis rodo nacių nufilmuotą medžiagą, kuri įamžina, kaip Raudonoji armija padėjo A.Hitleriui pradėti karą ir parengti „Blitzkrieg“ planą.

Sovietų Sąjunga padėjo naciams užkurti Holokausto pragarą - filme apie tai liudija neseniai rasti dokumentai ir pokalbiai su buvusiais sovietų žvalgybos pareigūnais.

Ir A.Hitlerio, ir J.Stalino žudymo pramonė mažai kuo skyrėsi - tūkstančių kalinių mirtį nulemdavo vos vienas vado parašas. Žmogaus gyvybės nevertino abu režimai. Tik vienas buvo pasmerktas, o kitas - iškeltas kaip šlovingas, neva išgelbėjęs pasaulį nuo fašizmo 1945 metų gegužės 9 dieną. Filme klausama, ar galima į masines žudynes žiūrėti taip skirtingai.

DAUG SKAUDŽIOS PATIRTIES IR FAKTŲ

Mintimis su režisieriumi sutiko pasidalyti 20 ekspertų: Rusijos ir Vakarų istorikai, Europos parlamento nariai, slapsti sovietų agentai, karo žvalgybos pulkininkas, disidentai, GULAG'o kaliniai, badmečio ir kitų režimo nusikaltimų aukos. Europarlamentarami į filmą žvelgia, kaip į galimybę pradėti diskutuoti apie sovietų išpaudą Europoje, režimo įtaką dabarčiai.

Pasak apžvalgininkų, „Sovietų istorija“ - tai kančios, skausmo ir skriaudos istorija, kurios pripažinti nenori Vladimir Putin Rusija, kurianti planus, kaip išbalinti juodus istorijos puslapius.

Filmą pristatančioje interneto svetainėje galima perskaityti ne vieną įspūdingą citatą. Antai Michailas Gorbačiovas teigia, kad Stalinas plūduriavo kraujyje: „Mačiau mirties nuosprendžius. Jis juos pasirašydavo paketais!“

Sorbonos universiteto profesorę Francoise Thom šokiravo faktas, kad Stalinas leido šaudyti vaikus nuo 12 metų.

Buvęs sovietų karo žvalgybos pulkininkas Vladimiras Karpovas tikina, kad masinių

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
DIRVA
TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija "Viltis", Inc.

Algirdas V. Matulionis, *Pirmininkas / President*

Vytautas Radžius, *Redaktorius / Editor*
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

TAUTOS TURTA JAUNIMO CENTRE

Lietuviai Jėzuitai, norėdami išsilaikyti tautinį ir religinį auklėjimą mūsų jaunojoje kartoje, suorganizavo Jaunimo centro rūmų statybą, kad šeštadieniais vyktų lietuvių kalbos ir Lietuvių istorijos pamokos ir kad mūsų organizacijos turėtų patalpas savo susirinkimams, posėdžiams, koncertams, repeticijoms. Neseniai Jaunimo centras minėjo savo 50 metų tarnystę lietuvybei išlaikyti.

Šiandien vėl Jaunimo centre gegužės 9-osios vakarą šventėme ir kitą sukaktį - Lituanistikos tyrimų ir studijų centro 25 metų veiklos sukaktį parodos atidarymu Čiurlionio galerijoje. Toje parodoje matėme tik vieną procentą čia esančių lietuviškųjų vertybių turto, kurį galerijos patalpose tebuvo galima parodyti, - sakė tų studijų direktorius prof. Jonas Račkauskas. Čia saugomi mūsų tautos istorijos archyvai, kurie geriau padeda suprasti daugelį svarbių mūsų istorijos faktų. Beveik kasmet atvyksta iš Lietuvos mokslo, švietimo, kultūros akademikai ir čia semiasi iš esamų fondų jiems reikalingą medžiagą. Archyvų rinkiniai padeda Lietuvos profesoriams, pedagogams, mokytojams jų rašomoms studijoms paruošti. Bet ne vien tik Lietuvos akademikai čia renkasi sau medžiagą, dažnai atvyksta ir kitų tautybių mokslo žmonės, kurie domisi lituanistika.

Pasaulio lietuvių archyvas yra vienas didžiausių, nes saugo per 2,300 pavadinimų periodikos. Seniausias jų - "Kelewis isz Karaliaucziaus Broliams Lietuwininkams zines parneszas" iš 1850 metų. Čia yra 100,000 knygų. DP - Displaced Persons stovyklų archyvus tvarkė 3 archyvistai 18-ka mėnesių ir sudarė beveik pusę milijono puslapių indeksą.

Lietuvių Muzikologijos archyvas turi retus rinkinius lietuvių muzikos, įskaitant carinės Rusijos, Lietuvos nepriklausomybės ir Sovietų okupacijos metus. Net ir M. K. Čiurlionio ranka rašytas gaidas ir Lietuvos himno dr. Vinco Kudirkos "Tautiška giesmė" pianolos ritinėlį.

Lietuvių medicinos muziejus - vienintelis užsienyje renkantis istoriją apie lietuvius gydytojus. Veikia vaizdinių - garinių priemonių skyrius su daugiau kaip 500 vaizdajuosėlių ir gausybė radijo įrašų. Kartografijos skyrius turi daugiau kaip 50 retų Lietuvos žemėlapių ir per tūkstantį naujesnių. Saugomas Lietuvos Generalinio konsulo dr. Petro Daužvardžio archyvas. Atvežta Tėvų Marijonų lietuviškų leidinių biblioteka iš Marianapolio. Taip pat Jono Dainausko 18,000 biblioteka ir archyvai, liečiantys lietuvių istoriją. Nepaprastai įdomus Amerikos Lietuvių Tarybos ilgamečio pirmininko Leonardo Simučio archyvas ir dienoraščiai Lietuvių Genocido tyrimo centro Amerikoje raštai. Meno archyve yra reti dailininkų Dobužinskio, Petravičiaus, Varno kūriniai. Veikia Ramovėnų laisvės kovų muziejus ir Lituanistikos institutas, Pedagoginis institutas ir dar net Lietuvių muziejus su 26 stendais, liudijančiais Lietuvos praeitį.

Kai 1990 m. Lituanistikos centrą lankė Lietuvos Martyno Mažvydo direktorius dr. Vladas Bulavas, buvo susitarta bendradarbiauti. Todėl kiekvienais metais iš Vilniaus atvyksta bibliotekininkės kataloguoti knygų. Lietuvos archyvų direkcija taip pat pasirašė sutartį. Bendradarbiavimas vyksta ir su Lietuvos Genocido ir rezistencijos centru.

Mes čia palietėme tik mažą dalelę, to kas yra mūsų Litua-

G. SOROS PRIE SUSKILUSIOS GELDOS

Lietuvoje pasaulinė žiniasklaida labiausiai "šviečia" per *CNN* ir *BBC* TV tinklus ir internetą. Gan atidžiai seku ypač TV pranešimus, bet neteko išgirsti net mažiausios užuominos apie tai, kas finansuoja, pavyzdžiui, iš TV ekranų retai dingstančius du Demokratų partijos besivaržančius kandidatus. Detektyvų romanuose neva galioja principas - už nusikaltimų "ieškok moters". Už politinių varžybų plonybių tikrai galioja patarimas - "ieškok pinigų". Ir kur "pinigų" pėdsakai nuveda Hillary Clinton politinė galia? O gi į Lietuvoje savo institutų, lyg šungrybių, pridaiginusio George Soros gerokai susuktą kišenę. Pasirodo kad B. Clinton prezidentaujant (1993-2001) G. Soros su H. Clinton "veikė kaip viena komanda". Jam buvo duotos laisvos rankos tvarkyti Vakarų pagalbą "demokratijai Rusijoje" milijonus. Nutvarkė taip, kad Rusijos krizė palietė ir Lietuvą. Priedu, su G. Soros pinigais ir H. Clinton draugų radikalų pagalba, jiedu perėmė Demokratų partijos kontrolę.

Apie tai tik dabar sužinojau perskaitęs sensacingų autorių sensacingą knygą "The Shadow Party" - Šešėlinė partija. Stebina vien tik knygos autoriai David Horowitz, pats buvęs 1960 m. žymus radikalas, žydas, ir žurnalistinio ty-

rimo žinovas Richard Poe, knygą dedikavęs Fatimos švenčiausios Mergelės garbei, katalikas. Ypač, kad jiedu yra ne "Pilypas iš kanapių", o *New York Times* knygų vertintojų populiariausių ("geriausiai parduodamų" knygų) autorių tarpe.

Tik neseniai H. Clinton ir G. Soros drauge išėjo į politinę šviesą, negailėdami vienas kitam pagyrų.

Bet ir G. Soros ne viskas sekasi. Palikęs buvusias Sovietų užgrobtas valstybes jo "atvirų" šungrybių įtakai, G. Soros išėjo užgrobti JAV valdžią, net iš esmės "pakeičiant režimą". Net apsišaukęs siekias tapti "pasaulio sąžine", nors Prancūzijos teismo baustas už sukčiavimą finansuose. Priedu siūlosi (kaip "tinkamiausias"), tvarkyti jo pakeisto pasaulio ekonomiką.

Paaiškėjo jog šis kuklumo švyturys finansuoja aiškia laimėtoja pradžioje pristatytą Demokratų kandidatę į JAV prezidentus. Tačiau staiga iškilo jai konkurentas, fotogeniškas, oratoriaus gabumais pasižymįs juodis.

Aišku - klausina: kokiais keliais ir kieno pinigais iškilo Barak Obama? Pasirodo, kad jį labiausiai pinigais remia ne atvira organizacija pasivadinus "MoveOn.org.". O kas finansuoja MoveOn.org.? Ogi (ar ne įdomu?) tas pat G. So-

ros! Ir staiga, grumtynės tarp dviejų pagrindinių organizacijų, dėl mažos kurio nors persvaros užsitęsė ne tik laiko, bet ir abipusio nepakantumo lygmenyje. Pasirodė G. Soros nupirktos JAV demokratų partijos gan aštrus skilimas, sukėlęs paniką kitų aukšto rango demokratų tarpe.

Kas nutiko? Nesu girdėjęs žinovų paaiškinimų, tad remiuosi tik savu spėjimu. Atrodo, buvo norėta parodyti "demokratiškumą", kad nebūtų "vieno kandidato varžybos". Priedu, G. Soros gal atrodė pravartu paruošti "savus žmones" ir ateičiai. Tad didysis kombinatorius persikombinavo: nei H. Clinton nei G. Soros nesitiekė, kad pusiau juodas politinis vaikas staiga patrauks tiek rėmėjų. Gal prisidėjo ir tai, kad H. Clinton yra (retas atvejis) net daugelio demokratų nekenčiama asmenybė.

Tad G. Soros nepavyko (už 17 USD) sustabdyti prez. G. W. Bush perrinkimo, nors tai jam buvo "mirties ar gyvybės klausimas". Nežinia už kiek nupirkta demokratų partija atrodo kaip perskelta gelda. Įsipykę B. Obama ir H. Clinton aršūs rėmėjai jau dabar grasina nebalsuosią už dabartinį oponentą galutiniuose rinkimuose, kai reikės varžytis su respublikonų kandidatu McCain.

Vilius Bražėnas

SENATORIUI EDWARD KENNEDY RASTAS AUGLYS

Įtakingam JAV senatoriui Edward Kennedy diagnozuotas piktybinis smegenų auglys, praneša agentūra *AFP*.

Prezidentas George W. Bush pareiškė esantis labai nuliūdintas šios žinios. Medikai kol kas neprognozuoja E. Kennedy išgyjimo galimybių. Anot jų, būtini tolesni tyrimai.

76 metų senatoriui grei-

nistikos centre Čikagoje - tai nuostabus turtas mūsų istorijai. Gaila, kad nėra sąlygų nuolatinei parodai visus metus, kad atvykstantys ir iš kitur galėtų pamatyti tą milžinišką lobį su dr. Antano Basanavičiaus rankraščiu ir dr. Vinco Kudirkos autentiška kūryba. Lituanistikos tyrimų ir studijų centras tapo pagrindine lietuvių mokslo ir informacijos institucija, kurioje dirba visų kartų lietuviai idealistai, kuriems svarbi Lietuvos praeitis, dabartis ir ateitis. Institucijos adresas: LTSC, 5600 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Telefonas 773-434-4545.

S. Tūbėnas

(Atkelta iš 2 psl.)
SOVIETŲ SĄJUNGOS...
žudynių scenos nesibaigė su Stalino mirtimi: „Chruščiovas leido nužudyti 7-8 tūkstančius „priešų“. Jis paprašė, kad kvota būtų padidinta iki 17 tūkstančių.“

Maskvą erzinantis buvęs agentas, o dabar rašytojas Viktoras Suvorovas, filme papasakoja istoriją apie tai, kaip į **Sovietų Sąjungą atvyksta Vokietijos Gestapo delegacija, kad pasisemtų patirties, kaip reikia statyti koncentracijos stovyklas.**

„Nė vienas žmogus nenori pripažinti, kad jo protėviai buvo paprasčiausi nusikaltėliai“, - mano Maskvos valstybinio universiteto profesorius Borisas Sokolovas. O nagrinėdamas istorinę sąmonę vokiečiai europarlamentaras Andre Brie apibendrina: „Rusija yra Sovietų Sąjungos palikimo paveldėtoja. Ji yra įpareigota išsiaiškinti režimo nusikaltimus - demaskuoti žmonių teroro, niekinimo ir naikinimo sistemą.“

LRT

PRENUMERUOKITE DIRVA	
	METAMS - \$55,
	PUSEI METŲ - \$40,
	PIRMA KLASĖ - \$78,
	ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00	

TREMTINIŲ JUODINIMO METAS

Pastaruoju metu mūsų gyvenimas kupinas istorinių ir politinių įvykių, kurie vienaip ar kitaip daro įtaką ir mūsų šiandienai. Tai tik dar kartą įrodo, kad neišspręsti praeities klausimai gyvu aidu skamba mūsų širdyse. O istorinio teisingumo poreikis tiesiogiai susijęs su dažno iš mūsų asmeniniu teisingumo poreikiu. Atrodo, kad kova nebaigta ir dėl to politinio gyvenimo įvykiai proporcingai projektuojami mūsų kasdienoje, sukurdami tam tikras įtampas, plykstelintįs neapykantos (o gal – provokacijų?) apraiškomis.

Turiu omeny dabartinės Lietuvos politines batalijas Europos Sąjungoje, ketinančioje pasirašyti bendradarbiavimo sutartį su Rusija. Mūsų politikai principingai reikalauja Europos Sąjungos, kad į aptariamą su Rusija klausimų sąrašą būtų įtrauktos ir Lietuvos aktualijos. Taip pat ir reikalavimas derėtis su Rusija dėl kompensacijų buvusiems tremtiniais už vergišką darbą, sužalotą sveikatą lageriuose ir tremtyje bei dėl pensijų už kalinimo ir tremties laiką.

O Lietuvoje rengiamasi oficialiai minėti 1948 m. didžiausių tremčių 60-metį. Be to, kaip tik gegužės 9 d. Lietuvos televizijos demonstravo vėl savo gincluotąsias pajėgas begėdiškai ir agresyviai apnuoginusią Rusiją.

Štai šių įvykių ir politinių derybų įkarštyje viename iš populiariausių Lietuvos interneto dienraščių „DELFI“ **pasirodo tūlos ekonomikos mokslų daktarės A.Maldeikienės opusai, skelbiant, kad tremtiniai, reikalaujantys kompensacijų iš Rusijos elgiasi ne krikščioniškai, ne katalikiškai**, nes „kančią“ ketina paversti „banaliu pinigų“. Akivaizdu, kad tokią nuomonę staiga panorusi išreikšti komentatorė kažkaip labai jau paranki Rusijos pusės interesams. Šiai poniai Lietuvos politinių kalinių tremtinių sąjungos tarybos narys, Seimo narys P.Jakučionis atrasė komentarą, kuriame jai ir skaitytojams paaiškino buvusių tremtinių poziciją: niekas neketina iš Rusijos nieko išlupinėti už „kančią“. Reikalaujama svars-tyti klausimą, kad žmonėms, kalintiems ir verstiems sunkiai dirbti tremtyje, būtų bent iš dalies sumokėta už kruviną darbą.

Sumanioji ponai A.Maldeikienė nepasitenkino šiuo atsakymu ir gegužės 9 d. (kaip tik Raudonojoje aikštėje dizainerio Judaškino paradinėmis uniformomis išpuoštai Rusijos kariuomenei šaukiant pergalingą „Ura“) dar kartą mėgina kalbėti „Delfyje“ „apie kitą trem-

ties pusę“. Nepasitenkinusi buvusio politinio kalinio P.Jakučionio, patyrusio gulago katorgą, atsakymu, ji ima jį ir Lietuvos žmones įtikinėti, kad tremtiniais buvo mokami labai neblogi pinigai. Ji įrodinėja, kad jos tėvas tremtinys nuo 1953 iki 1956 m., t.y., per trejetą metų, tremtyje sugebėjo uždirbti tiek, kad grįžęs į Lietuvą 1958 m. už tuos pinigus pasistatė namą Palangoje. Taip netiesiogiai teigdamą žmoniems, kad tremtiniais nėra ko reikalauti iš Rusijos jokių kompensacijų, nes jiems neva buvo labai gerai mokama už darbą tremtyje.

Savo antrajame straipsnyje ji stebisi P.Jakučionio pastabomis, kad ji masto ir rašo sovietinėmis klišėmis. „Beje, ką tai reiškia?“, – klausia ji savo straipsnyje. Ir čia pat, neigia-mai vertindama dabartinės laisvos, teisinės ir demokratinės Lietuvos piliečių – buvusių tremtinių – ketinimus reikalauti atlygio iš Rusijos, ji pateikia štai tokį palyginimą:

„Pavyzdys gal ir ne pats geriausias, bet labai paprastas ir kasdienis: skyrybos, šeimos griuvimas neretai parodo, kad visa dėl ko geba kautis šeima — kaip daugiau vienas iš kito „nulupti“. Ir nors tremtis tikrai neturi jokio ryšio su savanorišku pasirinkimu kurti šeimą ir taip pasiaukoti (koks senamadiškas žodis, ar ne ...) kitam, bet tas pasiaukojimo lemčiai ir gebėjimo kasdienybėje matyti Dievo veikimą akcentas čia irgi labai stiprus“.

Pateikdama šeimos skyrybų pavyzdį, A.Maldeikienė netiesiogiai buvusių okupuotos Lietuvos ir Sovietų Sąjungos santykius įvardija, t.y. konstruoja, kaip šeimos santykius. Tik visai jauni žmonės, nepatyrę sovietizmo, nežino ir neatsimins visą laiką mums kaltų į galvą lozungų apie „naša družnaja sovietskaja semja“. Jau du dešimtmečius lietuvių lūpose, plakatuose ir net ant sienų tariaimi, rašomi ir kartojami žodžiai „okupacija“ ir „aneksija“. **O A.Maldeikienė šiandien dabartinį „DELFI“ skaitytoją, t.y., jauną žmogų, vėl farširuoja sovietinėmis klišėmis apie „mūsų darnią tarybinių tautų šeimą“.** Tiesa, ji nedrįsta tremtinius įvardinti kaip savanoriškai sukūrusius tokią sovietinę šeimą. Bet kaltina juos pasiaukojimo stygiu- mi. Pasiaukojimo „lemčiai“ stygiu- mi. Vadinasi, okupacija, sovietų agresija, jų kankinimai ir nusikaltimai žmogiškumui tebuvo lemtis, neišvengiamybė, kurią tremtiniai- katalikai- krikščionys turėjo (ir šiandien privalo!) priimti kaip Dievo dovana, kaip „lemtį“, t.y., ne-

Su valstybiniu vizitu Estijoje viešėjęs Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus dalyvavo Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro surengtos parodos „Smurto kronika: Lietuva 1939–1941 metais“ atidaryme. Paroda skirta Birželio tremimų 65 – osioms metinėms atminti ir pirmą kartą buvo eksponuota 2006 metais Europos Parlamente Briuselyje. Valstybės vadovo teigimu, vieni mūsų šalies istorijos įvykiai primena šlovę, kiti – skaudžias akimirkas. „Praėjęs amžius – tai tragedijų amžius. Mūsų pareiga – kad tokie istorijos puslapiai niekada nebūtų užmiršti ir nepasikartotų“, – sakė V.Adamkus. Parodoje eksponuojami dokumentai ir nuotraukos supažindina su tarptautinėmis Lietuvos nepriklausomybės praradimo aplinkybėmis, represijų ir krašto sovietizavimo pradžia, Juodojo Birželio tragedija, kai per keletą dienų iš Lietuvos buvo išvežta tūkstančiai piliečių.

www.president.lt

KULTŪROS MINISTRAS PRISIIMA ATSAKOMYBĘ

Kultūros ministras prisiima atsakomybę dėl viešojoje įstaigoje „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ rastų pažeidimų ir tikina, kad kitomet numatyti kultūros renginiai įvyks.

Apie tai **Jonas Jučas** gegužės 19 d. kalbėjosi su prezidentu Valdu Adamkumi, praneša LTV naujienų tarnyba.

„Prezidentas domėjosi, ar Kultūros ministerija, kaip viena iš [viešosios įstaigos – lrt.lt] steigėjų, priisiima atsakomybę

ginčijamą ir neišvengiamą esatį, kaip būtinybę.

Mūsų laisvoje ir demokratinėje valstybėje kiekvienas maksimaliai turi teisę į savo nuomonę. Tačiau ir nuomonę apie kieno nors „nuomonę“ niekas nedraudžia turėti ir pareikšti. Gegužės 13 d. visų šių minimų įvykių ir debatų fone pasirodė informacinis pranešimas apie tai, kad Trakų rajone, Varnikų kaime, antradienio rytą buvo padegtas medinis paminklas, skirtas 1941 metų Genocido aukoms atminti. Policija dėl šio įvykio pradėjo ikiteisminį tyrimą.

Tai kas gi skatina niekinti tremtinių atminimą šiomis dienomis? Kas galėtų paneigti: gal tokį impulsą galėjo sukurstyti ir minima A.Maldeikienė, iš peties juodindama ir moralizuodama buvusių politinius kalinius ir tremtinius prieš visą Lietuvą? Šiuo atveju belieka užduoti visų detektyvų mėgstamiausią klausimą: o kam gi tai naudinga?, – klausia straipsnio autorė straipsnio Ingrida Vėgelytė. *bernardinai.lt*

už šio projekto įgyvendinimą, ar 2009 metais finansavimą gaus visi numatyti renginiai“, – po susitikimo sakė Prezidento atstovė spaudai Rita Grumadaitė.

Kultūros ministras patikino, kad audito aptiktos klaidos bus ištaisytos. „Aš, kaip kultūros ministras, prisiimu visą atsakomybę už tą projekto dalį, kuri yra Kultūros ministerijos kompetecijoje, ir tai yra vienareikšmiška“, – teigė J. Jučas. Anot jo, planuojamiems renginiams numatytas pakankamas finansavimas.

„Antra, patys didžiausi ir meniškai brandžiausi renginiai, jų kuratoriai ir organizatoriai yra nacionalinės įstaigos, aš jomis visiškai pasitikiu, jos ne vieną kartą įrodė savo gebėjimus. Manau, kad jokių problemų neturėtų būti. Aš tai užtikrinau ir prezidentui“, – aiškino ministras.

J. Jučas sakė manantis, jog „Vilniaus - Europos kultūros sostinės 2009“ vadovų keisti nereikėtų, esą auditas – pagal-

binė priemonė naujai įstaigai veikti pagal įstatymus. Ministras pridūrė besitikintis, kad ateityje klaidų bus išvengta. „Mes irgi atsakomybę prisiimame, tik žiūrėkime sąžiningai vieni kitiems į akis – galbūt tokiose situacijose nebūna vienos institucijos 100 proc. kaltos, o kitos 100 proc. nekal- tos“, – kalbėjo „Vilniaus - Europos kultūros sostinės 2009“ direktorė Elona Bajorinienė.

Lrt.lt primena, kad gegužės viduryje Kultūros ministerijos Vidaus audito skyrius baigė auditą dėl „Vilniui – Europos kultūros sostinei 2009“ skirtų valstybės biudžeto lėšų panaudojimo 2007-aisiais.

Išvadoje pabrėžtas ne vienas pažeidimas. Teigiama, kad daugiau kaip 1 mln. 300 tūkst. Lt faktinių išlaidų, padengtų valstybės biudžeto lėšomis, nėra pagrįstos tinkamais ūkines operacijas patvirtinančiais dokumentais. Taip pat nustatyta neapskaiyto ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto, pastebėta pažeidimų vykdant viešuosius pirkimus, o finansų kontrolė esą buvusi neveiksminga.

LRT

VYRIAUSYBĖ PRITARĖ V.KUBILIAUS PLANUI

Gedimino Kirkilo vadovaujamos Vyriausybės strateginio planavimo komitetas pritarė opozicinės Konservatorių partijos vadovo Andriaus Kubiliaus vadovaujamos darbo grupės parengtam Lietuvos energetikos strateginių projektų įgyvendinimo planui.

Jame numatoma, kaip bus įgyvendinami naujos atominės elektrinės, Lietuvos elektros tiltų su Lenkija ir Švedija statybos, Baltijos šalių energetikos sistemos sujungimo sin-

chroniniam darbui su UCTE, naujo kombinuoto ciklo bloko Lietuvos elektrinėje statybos, suskystintų gamtinių dujų importo terminalo galimybių studijos parengimo ir kiti strateginiai projektai, pranešė Vyriausybės spaudos tarnyba.

Komiteto posėdyje gegužės 20 d. pritarta principinei nuostatai, kad būtų atsižvelgta į premjero pernai gegužę sudarytos darbo grupės parengtą Lietuvos energetikos strateginių projektų įgyvendinimo planą. *lrytas.lt*

KONSERVATORIAI SUSIJUNGĖ SU KRIKŠČIONIMIS DEMOKRATAIS

Per Tėvynės sąjungos ir Lietuvos krikščionių demokratų suvažiavimą šeštadienį šios dvi partijos susijungė.

Gegužės 17 d. susijungė apie 14 tūkst. konservatorių ir apie 4,5 tūkst. krikščionių demokratų.

Pasak Tėvynės sąjungos pirmininko Andriaus Kubiliaus, susijungus šioms partijoms, centro dešinėje baigiamas svarbus vienijimasis.

„Dvi svarbios politinės jėgos jungiasi į vieną stiprią centro-dešinės jėgą Tėvynės sąjungą-krikščionis demokratų. Tai yra labai svarbus strateginis žingsnis“, – A. Kubilius sako, kad susivienijo ne tik partijų nariai, bet ir vertybės.

Patvirtinta nauja partijų simbolika, partijos veiklą reglamentuojanti jungimosi sutartis, įstatai, nauja programa, kiti dokumentai.

Pagal parengtą sutarties projektą, naujos politinės jėgos vadovu tapo A. Kubilius, vicepirmininku – krikščionis demokratas Valentinas Stundys.

Beje, kovo mėnesį Tėvynės sąjungos nariai **pritarė jungimuisi su Lietuvos tautininkų sąjunga** ir tokiu būdu siekia sutelkti dešiniąsias jėgas prieš artėjančius Seimo rinkimus.

LGITIC

Vilniuje, 2008 m. gegužės 17 d. Tėvynės sąjunga susijungė su Lietuvos krikščionimis demokratais. Naujos partijos Tėvynės sąjungos - Lietuvos krikščionių demokratų (TS - LKD) - atsiradimą vykusiame suvažiavime savo parašais patvirtino abiejų partijų pirmininkai - Andrius Kubilius (k) ir Valentinas Stundys. *ELTA*

ĮTEIKTOS TAUTINĖS PREMIJOS

Iškilmingos Tautinės pažangos premijos 2008 m. Laureatų apdovanojimo ceremonijos metu gegužės 19 d. įteiktos trys 70 tūkst. litų vertės Mokslo pažangos, Partnerystės pažangos ir Kultūros pažangos premijos.

Tiesioginė Tautinės pažangos, dar kitaip vadinamos lietuviškąja Nobelio premija, teikimo ceremonija per LNK buvo transliuojama tiesiogiai iš Vilniaus universiteto Teatro salės. Pagerbti **Tautinės pažangos** laureatų į senąjį Vilniaus universitetą susirinko akademinis elitas, iškiliausi valstybės kultūros veikėjai, verslo vadovai.

Mokslo pažangos premija įteikta akademikui prof. habil. dr. Jurui Poželai ir prof. habil. dr. Artūriui Žukauskui. Premija šiems mokslininkams skirta už svarų indėlį plėtojant puslaidininkų fiziką Lietuvoje.

Jų nuopelnai puslaidininkų fizikos mokslo raidai Lietuvoje įvertinti kaip nacionalinės reikšmės darbai, įtakojantys mokslo raidą ir permainas šalyje.

2008 m. **Mokslo pažangos premijos** laureatai - Akademikas **J. Požela** ir prof. **A. Žukauskas**.

Partnerystės pažangos premija, kuri skiriama už indėlį į gyvenimo kokybės gerinimą ir šalies konkurencingumo didinimą, šiemet atiteko prof. habil. dr. **Rymantui Jonui Kažiui**. Garbin-

gas apdovanojimas profesoriui įteiktas už ultragarsinių matavimo ir diagnostikos technologijų sukūrimą ir proveržį į Europos mokslinių tyrimų ir taikymų erdves.

Skiriant šią premiją, įvertinti laureato nuopelnai gilinantis į ultragarso praktinio panaudojimo galimybes, aktyvi jo kaip išradėjo bei mokslininko veikla. NPP komitetas, kuris vertina premijoms pateiktus darbus, pažymėjo, kad prof. R. J. Kažys – puikus multipartnerystės pavyzdys, nuolatos bendradarbiaujantis tiek su Lietuvos medikais, tiek su elektronikos ir maisto pramonės įmonėmis, taip pat ir su užsienio kapitalo įmonėmis. Mokslininko įgyvendintas idėjas patvirtina 7 JAV, Kanados, Europos ir Švedijos patentai.

Kultūros pažangos premija pirmą kartą įteikta net dviem iškiliems menininkams: už svarų indėlį į lietuvių poetinę kultūrą ir tautos tapatybės stiprinimą – **poetui Justinui Marcinkevičiui**, už originalias užsienio ir lietuvių klasikos kūrinių interpretacijas – **režisieriui Eimuntui Nekrošiui**. NPP komitetui teko pripažinti, kad tai - lygia-verčiai, tarpusavyje nekonkuruojantys kūrėjai. Poeto J. Marcinkevičiaus nuopelnus poezijos žodžiui, dramaturgijai ir kalbai vertina jau ne viena karta. Tuo tarpu režisierius Eimantas Nekrošius, interpretuodamas di-

džiuosius užsienio ir lietuvių klasikos kūrinių tekstus, tapo svarbus tiek Lietuvos, tiek Europos ir viso pasaulio teatralams.

Užlipęs ant scenos atsiimti apdovanojimo ir tik pradėjęs padėkos kalbą poetas J. Marcinkevičius pasijuto blogai ir buvo išvežtas į ligoninę, tačiau šiuo metu Kultūros pažangos premijos laureatas jaučiasi gerai.

Nacionalinės pažangos premija – tai ryškios ir vieningos Lietuvos verslo pastangos ir lėšos, siekiant pagerbti žmones, kurie savo idėjomis, atradimais, originaliais sprendimais ir talento sklaida prisidėjo prie tobulesnio ateities kartų gyvenimo.

Orientuodamasis į Nobelio premijos darbo principus, šiemet NPP komitetas iš esmės pakeitė darbų vertinimo ir premijavimo tvarką. Nei prieš ceremoniją, nei po jos pretendentai į premijas nėra skelbiami, o jų pateikta medžiaga išliks konfidenciali.

Šiais metais **Tautinės pažangos premijos** pripažįstamos valstybinės reikšmės apdovanojimais ir yra neapmokesintos gyventojų pajamų mokesčiu. Tautinės pažangos premijos iniciatoriai: Vilniaus universitetas, LNK ir Hansabankas. Premijų mecenatas - koncernas „MG Baltic“. Premijų teikėjai: AB „Lietuvos draudimas“ ir leidykla „Alma littera“. Idėjos autorius – UAB „Strateginių komunikacijų centras“. *www.npp.lt*

RINKIMAI GRUZIJOJE – DEMOKRATIŠKI

Tarptautiniai stebėtojai gegužės 23 d. sakė, kad parlamento rinkimai Gruzijoje iš esmės atitiko laisviems ir demokratiškiems rinkimams keliamus reikalavimus.

Rinkimuose pirmąja valdantysis Nacionalinis judėjimas.

Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) misija paskelbė, kad rinkimai atitiko demokratijos reikalavimus, o užfiksuoti pažeidimai įtakos galutiniams rezultatams neturėjo. Kartu pabrėžiama, kad padėtis palyginti su sausį vykusiais prezidento rinkimais labai pagerėjo.

Suskaičiavus apie pusę balsų prezidento Michailo Saakašvilio Nacionalinis judėjimas turi 61 proc., devynių opozicinių partijų blokas – 15,5 proc., krikščionys demokratai – 8 proc., o Darbo partija – beveik 7 proc.

(Atkela iš 1 psl.)

PAMINĖTI TRĖMIMAI...

ties sunku paaiškinti ir įtikinti su šia tragedija tiesiogiai nesusilietusias kartas. Sunku įtikinamai pavaizduoti tragedijos mastą: kai per vieną akimirką sugriuvo tūkstančių Lietuvos gyventojų likimai. Tik visi kartu permastę, deramai įamžinę tokių įvykių atminimą galėsime jaustis ramesni", - teigė A. Čaplikas. Jis priminė, kad per dvi 1948-ųjų gegužės paras iš Lietuvos prievarta gyvuliniuose vagonuose į svetimą šalį bado, pažeminimui, vergiškam darbui ir mirčiai buvo ištremti daugiau kaip 40 tūkstančių žmonių.

"Kad būtų aiškiau ir suprantamiau, per 2 paras - be teismo, be kaltės, **tik dėl to, kad yra lietuviai**, prapulčiai buvo pasmerkti beveik 1 procentas šalies gyventojų. Panašiai tiek žmonių dabar gyvena Marijampolėje", - kalbėjo A. Čaplikas.

Parlamentaras apgailestavo, kad tokių skaudžių įvykių minėjimai dažniausiai tampa tik tų mūsų piliečių, kurie buvo tiesiogiai jų paliesti, diena. "O taip neturėtų būti", - mano jis.

Pagal šiuos rezultatus, Nacionalinis judėjimas gauna 50 iš 75 mandatų pagal partijų sąrašus. Likusios 75 vietos priklausys išrinktiems vienmandatėje apygardoje.

Valdančiajai partijai reiktų gauti dar 50 mandatų ir ji turėtų dviejų trečdalių konstitucinę daugumą. Dabartiniais duomenimis, ji laimi daugelyje apygardų.

Opozicija teigia, kad rinkimai buvo nesąžiningi, o jų rezultatai suklastoti.

ESBO misijos raporte pabrėžiama, kad antroji pusė turi mokėti pralaimėti.

Rinkimų komisija anuliavo 14 apylinkių rezultatus. Jose buvo rasta per daug balsavimo biuletenių, pažeistos balsavimo urnos ar trukdoma stebėtojams. Iš viso apylinkių yra pusketvirto tūkstančio. *LRT*

VĖL PAGERBĖ J.STALINĄ

Pasaulyje monstru pripažįstamas Josifas Stalinas Rusijoje ne tik reabilituojamas. Jam pastatytas ir naujas paminklas. Maža to, žiaurusis diktatorius įamžintas legendinių Vakarų vadų draugijoje.

Sočyje vakar buvo iškilmingai atidengtas paminklas buvusiam Amerikos prezidentui Franklin D.Roosevelt, Didžiosios Britanijos premjerui Winston Churchill ir buvusiam Sovietų Sąjungos vadui J.Stalinui.

Ceremonijoje dalyvavęs Rusijos kultūros fondo „Mūsų skolos" įkūrėjas Edvardas Radzinskis savo ruožtu pabrėžė: „Tai yra ypatingas paminklas, vienintelis toks pasaulyje.

je. Tai paminklas, jungiantis šiandieną su vakardiena.

Šis paminklas skirtas aki-

mirkai, kai trys žmonės sutarė kovoti su pikčiausiu priešu - fašizmu". *LR*

Paminklas sukurtas pagal šią ir kitas trijų vadų 1945 m. fotografijas.

NEW YORK, NY

Š.m. gegužės 14 d. Lietuvos Generalinis Konsulatas New York'e surengė Rolanos Čečkauskaitės-Norkūnienės meno parodą.

Čečkauskaitė-Norkūnienė savo darbuose naudoja sluoksninės tapybos techniką. Drobė, medis arba kartonas padengiami keliais sluoksniais dažų (senovėje - aliejinių, šiais laikais - juos pakeitė akrilas), o pabaigoje darbo paviršius nulakuojamas, todėl įgauna tam tikrą blizgesį.

Anot autorės, ši paroda tarsi nuotraukų albumas. Šiose savotiškose nuotraukose užfiksuotos įvairių gyvenimo etapų - vaikystės, jaunystės, brandos ir senatvės - akimirkos, nuotaikos ir jausmai, skirtingi žmonių charakteriai ir archetipinės gyvenimo situacijos, išreikštos tik autorei būdingu žaismingu ir nuotainingu stiliumi. Menininkė nemėgsta niūrumo, todėl jos darbai linksmi ir optimistiški. Jos personažai primena vaikiškų pasakų didvyrius, kurie nepaisydami nesėkmių ar sunkumų, po akimirkos, regis, vėl pasiruošę šelmiškai mirktelėti ir plyšti juokais.

Rolana Čečkauskaitė 1990 m. baigė Vilniaus M.K. Čiurlionio meno mokyklą. 1990-1991 m. studijavo Šiaulių pedagoginiame universitete. 1995 baigė Vilniaus dailės akademiją, keramikos specialybę. Nuo 1999 m. Lietuvos dailininkų sąjungos narė. Nuo 1993 m. rengia asmenišką parodas ir dalyvauja grupinėse, respublikinėse ir tarptautinėse parodose. Daug darbų sukaupta privačiose rinkiniuose Lietuvoje ir užsienyje. Nuo 2001 m. menininkė dalyvauja tarptautiniuose simpoziumuose ir konkursuose.

LR Gen. konsulato New York inf.

NIUJORKE PRISTATYTA KNYGA „LIETUVOS DIPLOMATIJOS ISTORIJA: 1925-1940 METAI"

Lietuvos ambasadorius Moldovoje Vytautas Žalys balandžio 14 dieną Niujorko lietuvių bendruomenei pristatė pirmąją savo knygos „Lietuvos diplomatijos istorija: 1925-1940 metai" tomą.

Lietuvos generalinis konsulas Niujorke ambasadorius Jonas Paslauskas papasakojo apie knygos autorių, 1993-1995 metais dirbusį Lietuvos ambasadoje Vašingtone.

Šios knygos istorija prasidėjo Niujorke. Parašyti

Iš kairės - Klaipėdos universiteto rektorius prof., hab. dr. Vladas Žulkus, SLA sekretorė Genovaitė Meiliunienė, LR generalinis konsulas Niujorke ambasadorius Jonas Paslauskas, Lietuvos ambasadorius Moldovoje dr. Vytautas Žalys, SLA 43-osios kuopos (Boston, MA) pirmininkas Jonas Limantas, SLA išdininkė Vida Penikienė.

knygą XX a. septintąją dešimtmetį buvo sumanęs Lietuvos diplomatas dr. Albertas Gerutis. Vėliau buvo prašoma šią idėją įgyvendinti Lietuvos diplomatijos šefo - Stasio Lozoraičio; po tėvo mirties sutikimą tęsti darbą prie knygos buvo davęs ir Stasys Lozoraitis jaunesnysis. 1994 metais Lietuvos Nepriklausomybės fondas pasiūlė šią knygą rašyti dr. Vytautui Žaliui.

Per knygos pristatymą am-

basadorius Vytautas Žalys atskė į gausius susirinkusių klausimus. Susitikime taip pat dalyvavo Klaipėdos universiteto rektorius prof., hab. dr. Vladas Žulkus.

Knygos pristatymas vyko istoriniame Susivienijimo Lietuvių Amerikoje pastate, esančiame šalia garsios Manhattan, NY Madison Square Garden arenos. Į surengė viena seniausių JAV lietuvių organizacijų - Susivienijimas Lietuvių Amerikoje kartu su Lietuvos

generaliniu konsulatu Niujorke ir Amerikos Lietuvių Taryba.

Pirmasis leidinio „Lietuvos diplomatijos istorija: 1925-1940 metai" tomas pasirodė 2007-aisiais. Dar šiemet bus išleista

„Lietuvos diplomatijos istorijos" II-ojo tomo I-oji knyga, kiek vėliau - II-oji knyga. Visą projektą vainikuos „Lietuvos diplomatijos istorijos" III-iasis tomas.

LR Gen. konsulato New York inf.

KOMENTARAI – RINKIMAI, 2008

VALSTYBĖS UŽVALDYMAS

Mindaugas Velička, bernardinai.lt

V.

Pirmą kartą visuomenė apie šiuos slaptus J.Bernatonio ir "valstybininkų" saitus išgirdo, kai jis aktyviai dalyvavo derybose su Darbo partija dėl Gedimino Kirkilo Vyriausybės suformavimo.

VU TSPMI

Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas įkurtas 1992 m., jo direktoriumi tapo E.Kūris. Dėstytojai, kurie buvo kviečiami dirbti, teigia, kad jiems būdavo išdėstoma tokia šio instituto koncepcija: mes rengiame būsimus valstybės tarnautojus, kurie turi būti ruošiami taip, kad jaustų mums lojalumą, o pastarieji pasklis po visas šalies institucijas ir tokiu būdu užtikrins "savų žmonių" visur. Ši koncepcija bandoma plėtoti. Šiuo metu VU TSPMI yra virtęs viena centrinių šios organizuotos grupės ašiu. Iš čia siunčiami saviškiai į įvairius postus, čia jie sugrįžta. VU TSPMI dėsto ir aktyvus klanų veikėjas Audrius SIAURUSEVIČIUS, žinomas kaip "Siauras", šios institucijos Globėjų tarybos narys yra UAB "Dujotekana" prezidentas R.Stonys, su kuriuo, kaip rodo Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto

medžiaga, aktyviai dirba "valstybininkų" klanas. Šios tarybos nariai taip pat yra A.Januška, A.Kumža, V.Baliukonis, S.Šatūnas. Globėjų tarybos pirmininkas yra verslininkas Sigitas Paulauskas. VU TSPMI direktorius R.Lopata kartu su kitais organizuotos grupės nariais aktyviai dalyvavo ir dėjo pastangas, kad ministru pirmininku taptų G.Kirkilas.

KONSTITUCINIS TEISMAS

Konstitucinio Teismo pirmininku prezidentui V.Adamkui 2002 m. Seimui pateikus ir šiam paskyrus Egidijų KŪRĮ, "valstybininkai" igijo vieną rimčiausių svertų politinėje teisinėje plotmėje. E.Kūris yra VU TSPMI įkūrėjas ir pirmasis jo direktorius, dabartinis instituto vadovas R.Lopata dirbo jo pavaduotoju. E.Kūris palaikė ir palaiko intensyvius kontaktus su beveik visais vadovaujančiais klanų nariais. Jo vadovaujamas Konstitucinis Teismas priėmė nemažai šiai grupei reikšmingų sprendimų, kaip antai Seimo galių apribojimas VSD parlamentinio tyrimo metu ir daugybė kitų.

Šių metų kovo 20 dieną pasibaigus E.Kūrio kaip Konstitucinio Teismo teisėjo kadencijai,

ir Konstitucijai draudžiant būti paskirtam antrajai, buvęs KT pirmininkas toliau intensyviai ketina stumti KT reformą, t. y. keisti Konstituciją ir įvesti individualų konstitucinį skundą. Tai iš esmės pakeistų visą šiuo metu esančią teisinę sistemą, sukoncentruojant visą galią KT rankose. KT taptų institucija, kuri galėtų peržiūrėti visų valdžių, tarp jų ir teisminės valdžios galutinių instancijų sprendimus. Taip pat šios reformos iniciatoriai planuoja reformuoti KT išplečiant jo narių skaičių ir juos skiriant ne vienai devynerių metų kadencijai, o neribotam laikui, pvz., iki 70 metų. Įvykdžius šią konstitucinę reformą E.Kūris vėl sugrįžtų vadovauti naujajam KT, kuris galėtų nekontroliuojamai revizuoti tiek vykdomosios, tiek įstatymų leidžiamosios, tiek teisminės valdžios visus sprendimus. Šią iniciatyvą E.Kūris įgyvendina per kai kuriuos Socialdemokratų partijos frakcijos Seime narius, ypač per Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką Julijų Sabatauską, taip pat per kitus žinomus ir nežinomus asmenis. Nepavykus pakeisti Konstitucijos Seime, klanas ketina Seimo nutarimu skelbti referendumą kartu su Ignalinos atominės elek-

trinės darbo pratęsimo referendumu ir iliniais šių spalį vyksiančiais parlamento rinkimais.

E.Kūris - sudėtinga asmenybė, su juo dirbė ir bendravę žmonės teigia, kad jam būdingas despotiškumas, užaštrintas savo vertės jausmas, tačiau kartu jis labai jautrus nesėkmėms, neigiamam aplinkinių požiūriui. Jis yra itin darbštus, aktyvus, tačiau, bendravusiųjų nuomone, ir emociškai nestabilus, pasižymi kritikos baime, turi polinkį kaltinti kitus, elgesyje pastebimas teatrališkumas.

SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Ši kovos su korupcija teisėsaugos institucija kurį laiką buvo atsidūrusi klanų įtakoje tiek, kiek jos direktoriumi buvo Povilas Malakauskas. Šis, būdamas STT vadovas, palaikė intensyvius kontaktus su A.Januška, R.Muraška, D.Dabašinsku. Ž.Pacevičių paskyrus STT direktoriumi, atsilaisvino STT direktoriaus pirmojo pavaduotojo, be to, kuruojančio ir operatyvinę veiklą, pareigos. Tam tikrais duomenimis, į šias pareigas (skiria prezidentas STT vadovo teikimu) klanas bandė paskirti D.Dabašinskui lojalios VSD Pirmosios valdybos viršininko pavaduotoją Romą Vaišnorą. Tačiau tai nepavykus, vėliau juo (direktoriaus pirmuoju pavaduotoju) paskirtas buvusio VSD generalinio direktoriaus Arvydo Pociaus ilgametis globotinis A.Karpus.

Jiedu kartu dirbo Marijampolės prokuratūroje. Įdomus sutapimas: "A.Pociaus žmogui" tapus STT generalinio direktoriaus pavaduotoju operatyviam darbui, prasidėjo informacijos nutekėjimas. Vieno dienraščio publikacijose apie STT operacijas Trakų savivaldybėje ir Kauno apskrityje (V.Muntiano skandalas) atskleistos tokios detalės, kurių nežinojo net prokurorai. Tai galėjo padaryti tik žmogus, skaitęs STT operatyvines bylas. Ką apie tai mano STT direktoriaus pavaduotojas operatyviam darbui, ar nėra jis už tai atsakingas?

KARIUOMENĖ

Kariuomenėje išskirtini šie asmenys, palaikantys nuolatinį ryšius su "valstybininkais": tai A.Januškos protežė kariuomenės vadas generolas leitenantas Valdas TUTKUS ir buvęs A.Januškos pavaduotojas prezidentūroje generolas Algis VAIČELIŪNAS. A.Vaičeliūną "valstybininkų" klanas taip pat siūlė kaip vieną kandidatų tapti VSD generaliniu direktoriumi. Pasibaigus V.Tutkaus kadencijai "valstybininkai" į jo vietą numatė A.Vaičeliūną.

POLICIJA

"Valstybininkams" artimas generalinio komisaro pavaduotojas Kęstutis Lančinskas, palaikantis intensyvius ryšius su VSD generalinio direktoriaus pavaduotoju D.Jurgelevičiumi.

(Bus daugiau)

CHICAGO, IL

RAŠYTOJO DOVANA MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKAI

Stasys Džiugas Lietuvių rašytojų draugijos narys, bibliofilas, šiomis dienomis per siuntinių firmą „Atlantic Express“, Bridgeview, IL, išsiuntė 14 didelių dėžių knygų ir kitų įvairių leidinių Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai. Tenka paminėti, kad buvo išsiųstas „Lietuvių kalbos žodynas“, kurį sudaro 20 tomų, daugiau kaip 22,000 puslapių. Pirmas tomas buvo išspausdintas 1968 m. Leidėjas - Lietuvių kalbos ir literatūros institutas Vilniuje. Taip pat išsiųstas pilnas „Lietuvių enciklopedijos“, išleistos Bostone, Amerikoje, komplektas bei daug meno leidinių: lietuvių ir amerikiečių klasikų, kurių vertė yra labai didelė.

Persiuntimo išlaidas - apie 500 dol. - siuntėjas padengė savo lėšomis - kaip dovaną gimtajam kraštui. „*Dirvos*“ inf.

Birželio 1 d. rengiama Ateitininkų šeimos šventė. Kuopos kartu dalyvaus šv. Mišiose 9 val. r. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje. 10:30 val. r. vyks iškilmingas posėdis, kuriame kuopos nariai duos įžodį, ir bus atsisveikinta su abiturientais. Visi kviečiami.

Birželio 1 d., sekmadienį, Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje Brighton Park (2745 W. 44th St., Chicago) vyks atsisveikinimas su Nerijumi Smerausku, kuris išvyksta tarnystei į Lietuvą. 10 vai. r. - šv. Mišios, 12 vai. p.p. -vaidis ir pabendraavimas parapijos salėje. Apie dalyvavimą prašome pranešti Evelinai Oželienei tel. 773-254-7553 arba Nerijui tel. 773-875-8847, ei.paštu: nuostaba@gmail.com arba adresu: 2345 W 56th St., Chicago IL.

Šv. Kazimiero mokiniai atlieka meninės dalies užbaigimą.

Napalio Vuciano nuotr.

CLEVELAND, OH

PRASMINGA SUKAKTIS

Š.m. gegužės 10 d. Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla Cleveland, Ohio, atšventė savo 50 metų jubiliejų, kuris vyko Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje.

Per praėjusius 50 metų veiklos daug buvo nugalėta, nuveikta ir atsiekta ir be abejo ačiū mokyklos steigėjams, kurie 1908 m. atidarė Šv. Jurgio parapijos mokyklą.

Po II pasaulinio karo lietuviai dėl komunistų priespaudos išsisklaidė į skirtingas šalis, kur įkūrė, atnaujino ar papildė bei patobulino netradicines lietuviškas mokyklas. Jų visų istorijos yra legendinės, ne mažiau ar daugiau užsitarnavusios mūsų visų įvertinimą bei nuoširdų ačiū.

1949 metais toje pačioje mokykloje, bet kitame miesto rajone bei patalpose buvo įkurta Vyskupo Valančiaus vadinama šeštadieninė mokykla, kurios pagrindu buvo vėliau įsteigta Šv. Kazimiero mokykla, kuri dabar veikia Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos buvusios pradinės mokyklos patalpose.

Šv. Kazimiero mokyklos oficiali gimimo diena buvo 1957 metų rudenį. Šios neeilinės šventės proga scena buvo skoningai papuošta: virš scenos buvo iškabinti balti jubiliejiniai paukšteliai, scenos gilumoje sto-

vėjo ekranas, kuriame rodė dainų, žodinių bei kitų veiksmų ištraukas, kuriuose pasirodė Šv. Kazimiero mokiniai. Scenos kairėje stovėjo mikrofonas, o dešinėje Lietuvos vėliava, tačiau nebuvo JAV vėliavos. Žiūrovų kėdės buvo padalintos į tris dalis - centre tiesiai į sceną, iš kairės ir dešinės su kampu į sceną. Šis kėdžių išstatymas suteikė žiūrovams gerą vaizdą į sceną.

Šios šventės pagrindinė pravedėja buvo Vilija Nasvytytė-Klimienė, kuri 15 metų mokytojavo Šv. Kazimiero mokykloje. Ji skaidriai ir aiškiai apibūdino publiką su mokyklos istorija. Kiekvienam šio 50 metų jubiliejaus dalyviui buvo išduota 19 puslapių geltono viršelio programa, kurioje tilpo informacija apie Šv. Kazimiero mokyklos istoriją, išvardinti vedėjai ir mokytojai, patalpinti sveikinimai ir t.t.

Pagal įprastą "tvarką" jubiliejaus apeigos prasidėjo su 14 minučių pavėlavimu.

Sugiedojus Lietuvos himną, kun. Gediminas Kijauskas, SJ, sukalbėjo invokaciją, pabrėždamas padėką Dievui už suteiktą malonę Šv. Kazimiero veikėjams, ypač mirusiems mokytojams. Vilija Nasvytytė-Klimienė prašė publiką atsistoti tylos minute pagerbti visus mirusius.

Visi buvusieji ir dabartiniai mokytojai buvo prašyti atsistoti ir jiems buvo padėkota publikos plojimu. Vėliau visi buvusieji ir dabartiniai mokyklos vedėjai bei

mokytojai buvo pakviesti ateiti į priekį. Visi buvo apdovanoti gėlėmis.

LR gen. garbės konsulė Ingrida Bublienė perskaitė LR prez. Valdo Adamkaus sveikinimą Šv. Kazimiero mokyklai. Garbės konsulė iškvietė dabartinę mokyklos vedėją Aidą (Bublytę) O'Meara į sceną, kuriai įteikė "Lietuvos vardu" puokštę gėlių. Šis mostas rodo, kad O'Meara buvo atrinkta dėl asmeninių priežasčių ir taip pat yra nesuprantamas pareiškimas "Lietuvos vardu".

Mokyklos vedėja Aida (Bublytė) O'Meara užbaigė šio vakaro viešąją dalį ir padėkojo visiems už paramą Šv. Kazimiero mokyklai bei pakvietė LB Cleveland, OH skyriaus pirm. Algį Gudėną į sceną, kuris padėkojo Šv. Kazimiero vedėjams ir mokytojams už atliktus darbus ir įteikė mokyklos vedėjai Aidai (Bublytei) O'Meara kelis vokus, kuriuose be abejo buvo finansinė parama.

Jubiliejaus oficialios 30 minučių apeigos buvo užbaigtos 6:44 v.v.

Meninė dalis prasidėjo 6:45 v.v. kuri užtruko beveik valandą, kurios metu buvo labai malonu stebėti mūsų visų ateities veikėjus, kurie su entuziazmu bei mokytojų nurodymais stengėsi įvykdyti viską, kas jiems buvo užduota. Meninė dalis buvo sudaryta iš 15 skirtingų dalių: skaitymų, vaidmenų, dainų bei muzikos. Suprantama, kad dar neturinčiam patyrimo jaunimui atlikti programą scenoje yra baugu, tačiau dėka to, kad dauguma stebėtojų buvo mokinių tėveliai, giminės bei mokyklos rėmėjai, kurių bendri plojimai bei jų džiaugsmas mokinių pastangoms nuplovė jų abejones. Šis akivaizdus dėmesys yra ypač reikalingas, nes jis suteikia jauniems veikėjams drąsą ir

entuziastiškai ateityje dalyvauti įvairiuose renginiuose.

Yra apgailėtina kad meninės dalies rengėjai neaprupino kai kuriuos jaunos atlikėjus su mikrofonais. Būtų buvę malonu išgirsti jų balsus kurie pabrėžė jų vaidmenis. Dėl mikrofonų stokos jų balsai buvo neaiškūs ir vos girdimi.

Programoje yra LB Clevelando apylinkės valdybos narės švietimui bei buvusios Šv. Kazimiero mokyklos vedėjos Vidos Bučmienės aprašymas apie

(Nukelta į 11 psl.)

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Regina Narušienė Vilniuje pareiškė apgailėstą, kad Lietuvos pilietybės klausimu nebuvo suteikta galimybė Lietuvos Konstituciniame Teisme pareikšti užsienio lietuvių nusistatymą. "Kažkodėl dabar kalbama tik apie dvigubą pilietybę, nors tai yra prigimtinių pilietybės teisės atėmimas". Tai sąmoningas užsienio lietuvių atstūmimas nuo Tėvynės. Dabar įstatymo projekte numatyta, kad tik Europos Sąjungos krašto pilietybę įgyję galės turėti ir Lietuvos pilietybę. PLB pirmininkė R. Narušienė kovoja, kad visi užsienio lietuviai būtų lygūs, bet nežeminami, kaip kad dabar laikomi Amerikos lietuviai.

KAIP ŽENGTI PIRMUOSIUS ŽINGSNIUS Į AUKŠTĄJĮ MOKSLĄ AMERIKOJE?"

Balzeko lietuvių kultūros muziejus, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629, gegužės 29 d. 7 val. v. kviečia į paskaitą „Kaip žengti pirmuosius žingsnius į aukštąjį mokslą Amerikoje?"

Neišsėmiamos galimybės šalia mūsų - pasinaudokime jomis ir pasirinkime specialybę, kurią įsigijus galėsite dirbti verslo-bankininkystės, kompiuterių ar teisėsaugos srityse!

Nepraikite pro Daley College, 7500 S. Pulaski Rd., Chicago. Čia Jūs galite persikvalifikuoti ar pagilinti žinias, kurias igijote Lietuvoje, taip pat įgyti pagrindus specialybei, kuri atvers kelią į naujas profesines aukštumas Amerikos visuomenėje.

Daley College suteikia galimybę baigti pirmuosius dve-

jus studijų metus (Associated Degree), kad vėliau daugumoje Ilinojaus universitetų galėtumėte tęsti bakalauro studijas. Įgytas laipsnis verslo-bankininkystės, kompiuterių, teisėsaugos bei ikimokyklinės pedagogikos srityje padės sėkmingai įsidarbinti pagal pasirinktą specialybę.

Visus norinčius studijuoti kviečiame į susitikimą Balzeco lietuvių kultūros muziejuje! Kiekvienas Čikagos, IL, gyventojas turi teisę studijuoti Daley College! Jokių geografinių apribojimų nėra! Studentai gali gauti finansinę paramą ar stipendijas!

Pokalbyje dalyvaus Daley College Taikomųjų mokslų dekanė dr. Loreta Višomirskis.

Tel. pasiteiravimui: 773-582-6500.

Lietuvių Operos G. Verdi "Traviatos" spektaklyje balandžio 27 d. Linas Sprindys, gyvenąs Naperville, IL, atliko Gastono partiją, Deividas Staponkus - Barono, Eugenijus Chrebtovas - Daktaro ir Arvydas Markauskas - Markizo partijas. Pastarieji trys yra Lietuvos valstybinės operos solistai.

G. Beržanskio nuotr.

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos diplomatai laimėjo mūšį. Jie pasiekė, kad į Europos Sąjungos ir Rusijos derybas būtų įrašyti Vilniaus reikalavimai. Keturių ES valstybių – Lietuvos, Lenkijos, Švedijos ir Slovėnijos užsienio reikalų ministrai sutarė: "Įrodėme, kad Europos Sąjunga yra vieninga". Lietuvos poziciją parėmė Europos Komisija. Nežinoma, kaip pasisakys kitos valstybės. Lietuva siekia, kad Rusija atsiųstų už Sausio 13-osios žudynes, Medininkų tragediją ir kad būtų keliama energetinio saugumo klausimai. Po šių pasitarimų ministrai turėjo skristi į Gruziją. Lenkija tuoj pritarė tam susitarimui, bet Maskva pareiškė nepasitenkinimą ir nedavė leidimo ministrams skristi per jos teritoriją į Gruziją. Negavus leidimo, nutarta skristi virš Lenkijos, Ukrainos ir Juodosios jūros. Tai ir vėl rodo, kad Rusijos nusiteikimas nepasikeitė ir prie naujojo Rusijos prezidento.

Skęstančiųjų gelbėjimas – pačių skęstančiųjų reikalas: tokio principo teks laikytis ir Lietuvai, kai NATO 2018 m. nutrauks oro policijos misiją Baltijos šalyse. Kol kas galime būti ramūs: trijų Baltijos šalių oro erdvės saugumą iki pat 2018 m. turėtų užtikrinti NATO oro policijos misija. Kas bus po 2018 m.? Į šį klausimą niekas negali tiksliai atsakyti, tačiau jau dabar aišku, kad padangės saugumu mums teks pasirūpinti patiems ir kainuos tai dešimtis milijonų. Pagal dabartinius susitarimus, NATO partneriai Baltijos šalių oro erdvę saugos iki 2011 m. Lietuva, Latvija ir Estija siekia, kad misija būtų pratęsta bent iki 2018 m. Lietuvos pareigūnai ir politikai neabejoja: NATO partneriai iki 2018 m. oro policijos misiją tikrai pratęs. Pasak Seimo NATO reikalų komisijos pirmininko Jono Čekuolio, "tikimybė, kad nepratęs, yra beveik lygi nuliui".

Tačiau 2018 m. NATO šalis jau tikrai nustos saugoti Baltijos šalių oro erdvę, tad Lietuvai, Latvijai ir Estijai apsauga teks rūpintis savo jėgomis. Pasak Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko Algimanto Matulevičiaus, dabar svarstomi įvairūs variantai, tačiau reikia susitaikyti su mintimi, kad bet koku atveju mokėti teks daug. Jis teigė nenorįs "eskaluoti ar burti, bet vien naikintuvus kainuoja keliasdešimt milijonų".

Gegužės 20 d. krašto apsaugos ministras Juozas Olekas susitiko su Vilniuje viešinėja JAV valstybės departamento delegacija, vadovaujama JAV valstybės sekretorės pavaduotojo John Rood. Susitikime abiejų šalių atstovai apsiėmė nuomonėmis aktualiais Lietuvos ir JAV bendradarbiavimo saugumo ir gynybos srityje klausimais, aptarė NATO viršūnių susitikimo Bukarešte rezultatus, dalyvavimą bendrose tarptautinėse operacijose Afganistane ir Irake, didėjančias raketines grėsmes NATO valstybėms, JAV gynybos sistemos kūrimą Čekijoje ir Lenkijoje, masinio naikinimo ginklų neplatavimo ir kitus klausimus, pranešė Krašto apsaugos ministerija. John Rood JAV valstybės sekretorės Condoleeza Rice pavaduotoju dirba nuo 2006 m. rugsėjo mėnesio, kuruoja tarptautinio saugumo ir ginkluotės kontrolės klausimus. Iki paskyrimo į šias pareigas jis dirbo JAV nacionalinio saugumo taryboje ir Gynybos departamente.

Ukrainos Lvovo valstybiniame Ivano Franko universitete gegužės 19 dieną „Europos dienų“ renginių Ukrainoje metu vyko paskaitų ciklas, kuriame paskaitas skaitė trys lektoriai iš Lietuvos: Petras Auštrevičius, Linas Linkevičius ir Edmundas Piesarskas. Paskaitų ciklą surengė Europos integracijos studijų centras.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas gegužės 21 dieną susitiko su kadenciją baigiančiu Rusijos ambasadoriumi Borisu Cepovu. Susitikimo metu buvo aptarta dvišalių Lietuvos ir Rusijos santykių būklė ir išreikšta viltis, kad bus pradėti spręsti įstrigę aktualūs dvišalių santykių klausimai. Ministras pažymėjo, kad geriausias dvišalių santykių pavyzdys yra auganti tarpusavio prekyba ir pareiškė tikįs, kad ir toliau stiprės ne tik ekonominiai ryšiai, bet bus plėtojamas ir tarpusavio pasitikėjimu paremtas bendradarbiavimas kitose veiklos srityse.

Lietuvos ambasadorius Vokietijoje Evaldas Ignatavičius kartu su Lenkijos ambasadoriumi Mareku Prawda Berlyne gegužės 17 dieną Vokietijos užsienio politikos draugijos surengtoje diskusijoje pristatė Lietuvos ir Lenkijos ketverių metų narystės Europos Sąjungos rezultatus ir svarbiausius šiandienos darbotvarkės klausimus. E. Ignatavičius supažindino susirinkusiuosius su Lietuvos ir Rusijos santykių aktualijomis, Lietuvos pozicija dėl Europos Sąjungos ir Rusijos derybų mandato.

LR UR ministras Petras Vaitiekūnas gegužės 16 dieną Peru sostinėje Limoje dalyvavo Penktajame Europos Sąjungos ir Lotynų Amerikos bei Karibų šalių viršūnių susitikime, kur diskutavo darnios plėtros, skurdo mažinimo ir klimato kaitos temomis. Šešiasdešimties valstybių atstovai Limoje priėmė deklaraciją, kurioje Europos Sąjungos ir Lotynų Amerikos ir Karibų valstybės įsipareigojo ieškoti naujų būdų ir naujų finansavimo mechanizmų skurdui ir socialinei atskirčiai mažinti, taip pat prisiimti įsipareigojimus mažinti anglies dvideginio emisijas bei didinti biokuro ir saume atsinaujinančių energijos šaltinių pajėgumą. **LRT, LR URM**

Užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas (pirmas ir dešinės) gegužės 20 d. Latvijos sostinėje Rygoje dalyvauja Baltijos šalių ir Vokietijos užsienio reikalų ministrų susitikime. Nuotraukoje iš kairės į dešinę: Estijos užsienio reikalų ministras Urmas Paet, Vokietijos užsienio reikalų ministras Frank-Walter Steinmeier ir Latvijos užsienio reikalų ministras Maris Riekstinis. **ELTA**

AFGANISTANO GORO PROVINCIJOJE LIETUVA KURIA BENDRUOMENINES MOKYKLAS

Afganistano Goro provincijos Dolainos rajono Madanaho kaime Lietuva įgyvendina paramos demokratijai projektą, kuriuo atokių kaimų vaikams norima sudaryti kuo palankesnes sąlygas įgyti pradinį išsilavinimą.

Goro provinciją administruojanti Lietuva, atsižvelgusi į ribotas atokių kaimo vietovių vaikų galimybes mokytis, 2006 metais inicijavo bendruomeninių, mokyklų steigimą bei ap rūpino jas mokymosi medžiaga – vadovėliais, rašymo priemonėmis.

Pradinio amžiaus vaikus skaityti ir rašyti moko labiau išsilavinęs kaimo žmogus, išklausęs specialius pedagogikos kursus. Vietos vaikai, kurių daugiau nei pusę sudaro mergaitės, aktyviai dalyvauja mo-

kymosi procese. Minėtose mokyklose pamokos dažniausiai vyksta lauke, po atviru dangumi.

2007 metais Goro provincijos Sagharo, Dolainos ir Dolytyaro rajonuose apie 1,5 tūkst. vaikų pradėjo mokytis pirmoje klasėje. Tiek pat pirmaklasių tikimasi sulaukti ir šiemet. Vėliau bus mokomi antraklasiai. Planuojama, kad iki 2009 metų penkiasdešimtyje Goro provincijos kaimų apie 4,5 tūkst. mokinių gaus pradinį 3 klasių išsilavinimą, iš jų 60 proc. turėtų sudaryti mergaitės. Be kita to, 50 vietinių labiau išsilavinusių žmonių išklausys nacionalinės Mokytojų švietimo programos kursus ir galės dirbti bendruomeninių mokyklų mo-

kytojais.

„Bendruomenės dalyvavimu paremto pradinio švietimo“ projektui 2008 metais Lietuva skyrė 604 tūkst. litų. Projektą įgyvendina JAV nevyriausybinių organizacijų „Catholic Relief Services“ (CRS).

Lietuvos vadovaujama Provincijos atkūrimo grupė (PAG) misiją Afganistane pradėjo 2005 metų birželį. Pagrindinė PAG užduotis – padėti Afganistano valdžiai plėsti įtaką provincijoje, užtikrinti saugumą ir sudaryti tinkamas sąlygas provincijai atkurti.

PAG – tai NATO Tarptautinėms saugumo paramos pajėgoms priklausanti Lietuvos vadovaujama bendra civilinė ir karinė misija. **lytas.lt**

LIETUVOS AMBASADORIUS PRISISTATĖ IRANO PREZIDENTUI

Vilnius/Teheranas, gegužės 20 d. (ELTA). Lietuvos ambasadorius Darius Pranckevičius Teherane įteikė skiriamuosius raštus Irano prezidentui Mahmoud Ahmadinejad.

Po oficialios ceremonijos pirmadienį vykusio pokalbio metu ambasadorius pažymėjo Lietuvos interesą palaikyti dialogą su Iranu ir plėtoti ekonominį, kultūrinį bendradarbiavimą, skatinti turizmą bei studentų mainus.

"Lietuva, būdama Europos Sąjungos narė, prisideda prie šios organizacijos žingsnių formuojant santykius su Iranu", – sakė ambasadorius D. Pranckevičius.

Pasveikinęs naująjį Lietuvos ambasadorių Irano vadovas pažymėjo, kad Iranas suinteresuotas plėtoti santykius su Lietuva.

Pokalbyje su Irano prezidentu aptartos galimybės išnaudoti bendradarbiavimo po-

tencialą, ypač mokslo ir tyrimų srityse.

1930 m. buvo pasirašyta Lietuvos ir Persų imperijos draugingumo sutartis. 1991 metais Iranas patvirtino Lietuvai, kad jis laiko šią sutartį galiojančia.

Lietuvos ir Irano diplomatiniai santykiai atkurti 1993 metų spalio 10 dieną.

Turkijos sostinėje Ankaroje reziduojantis ambasadorius D. Pranckevičius – antrasis Iranui akredituotas Lietuvos ambasadorius.

D. Pranckevičius diplomatinėje tarnyboje – nuo 1991 metų, yra dirbęs Lietuvos ambasadoje JAV ir Nyderlanduose. Nuo 2007 metų vasaros D. Pranckevičius – Lietuvos ambasadorius Turkijoje.

Prieš paskyrimą ambasadoriumi Turkijoje jis dirbo Vyriausybės kanceliarijos Užsienio politikos skyriaus vedėju.

PASKUTINĖ
DR. PETRO KISIELIAUS KELIONĖ

Edvardas ŠULAITIS

Jau seniai lietuvių pastatyta ir palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio pašventinta Šv. Antano bažnyčia Cicero, IL matė tokį didelį lietuvių būrį, kiek jų buvo susirinkę gegužės 10 d., kai čia buvo atnašautos šv. Mišios ne tik už Cicero lietuvių patriarcho, bet ir visoje Amerikoje gerai žinomo veikėjo dr. Petro Kisieliaus sielą.

Gegužės 4 d. amžinybėn iškeliavęs a.a. dr. P. Kisielius buvo pašarvotas erdviuose Linhart laidojimo namuose kaimyniniame Berwyn, IL miestyje gegužės 9 d., kur su velioniu atsisveikino arti tūkstančio žmonių.

Tos dienos vakare įvykusiose oficialiose atsisveikinimo iškilmėse dalyvavo apie 300 mūsų tautiečių. Čia buvo daugiau nei dešimtis kalbėtojų - artimų velionio draugų, visuomenės veikėjų, kuriems daugiau ar mažiau buvo tekę su juo bendrauti.

Vakarą vedęs dabar Čikagoje gyvenantis velionio bro-

lio anūkas Nerijus Šmerauskas pradžioje perdavė Lietuvos arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus prasmingus žodžius ir užuojautą mirusiojo šeimai. Po to buvo perskaityta Lietuvoje gyvenančio dr. P. Kisieliaus mokslo draugo Marijonų gimnazijoje kun. Vaclovo Aliulio laiško ištrauka.

Gana ilgą atsisveikinimo kalbą pasakė "Amerikos lietuvių" apžvalgininkas Bronius Nainys, velionį pažinęs dar nepriklausomoje Lietuvoje. Jis teigė, kad dr. P. Kisielius "buvo visus praaugęs".

Atsisveikinimo vakaro vedėjas perskaitė giminių Lietuvoje parašytą atsiminimų laišką, kuriame buvo atskleisti kai kurie dr. P. Kisieliaus bruožai bei gyvenimo faktai.

Žodį tarė artimas velionio draugas ir bendradarbis, kalbėjęs Lietuvių fondo organizacijos vardu, dr. Antanas Razma, taip pat jo jaunystės draugas, Marijonų gimnazijos Marijampolė-

A.a. dr. Petro Kisieliaus artimieji – sūnus, žmona, dukra ir kun. dr. Arvydas Žygas atsisveikina prie jo kapo šv. Kazimiero kapinėse, Čikagoje.

Ed. Šulaičio nuotr.

je bendramokslis Petras Brizgys.

Su dr. P. Kisieliu atsisveikino buvęs Lietuvos generalinis garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza ir Danguolė Stončiūtė-Kuolienė iš Bostono, kurie kalbėjo Ateitininkų vardu.

Dr. Kazys Ambrozaitis, senas velionio bičiulis ir bendražygis, atsisveikino fondo "Į Laisvę", o Jonas Urbonas iš Detroito - Lietuvių Fronto Bičiulių vardu.

Atsisveikinimo vakarui einant į pabaigą, kalbėjo JAV LB Cicero skyriaus pirmininkas Mindaugas Baukus, ilgametis velionio kaimynas Saulius Kuprys (atsisveikinęs Lietuvių Romos katalikų federacijos bei "Draugo" leidėjų vardu) ir Vida Maleckienė.

Atsisveikinti su dr. P. Kisieliu atėjo visi Cicero lietuvių

parapijos choro nariai ir padėjo po rožės žiedą šalia karsto. Jų vardu kalbėjo choro vadovė Vilma Meilutytė.

Nuo šeimos kalbėjo sūnus dr. Petras Vytenis Kisielius, o vakarą baigė artimas šeimos draugas advokatas Povilas Žumbakis. Prieš išsiskirstant, bendras maldas pravedė Cicero lietuvių dvasios vadas kun. dr. Kęstutis Trimakas.

PAMALDOS ŠV. ANTANO
BAŽNYČIOJE

Šeštadienio rytą a. a. dr. P. Kisieliaus karstas iš koplyčios buvo atlydėtas į Šv. Antano bažnyčią, kur susirinko daugiau negu 300 žmonių. Šv. Mišias, kuriose dalyvavo 7 kunigai iš Čikagos bei jos apylinkių, koncelebravo iš Putnam, CT atvykęs kun. dr. Arvydas Žygas. Mišių maldas čia skaitė ir giedojo Aras

Narutis, Marius Prapuolenis, Siga ir Žara Kisieliūtės, Šv. Antano parapijos choras. Smuiku griežė Mantas, Zigmas, Žara Kisieliai ir Marija Žukauskienė, vargonavo Mary Helen Mondeika-Kutz.

Prasmingą pamokslą pasakė velionio kaimynystėje užaugęs kun. dr. A. Žygas, prilyginęs dr. P. Kisielių kitiems lietuvių tautos dvasios milžinams, atskleidęs jo didelius nuopelnus visai lietuvių tautai.

LYDĖJO ILGA
AUTOMOBILIŲ VILKSTINĖ

Po iškilmingų šv. Mišių ilga automobilių vilkstinė lydėjo dr. P. Kisieliaus palaikus į Šv. Kazimiero kapines. Simboliškai buvo pravažiuota pro velionio namus 49-ojoje gatvėje, pro buvusį jo gydymo kabinetą 50-ojoje gatvėje...

Kapinėse apeigas atliko kun. dr. A. Žygas. Ant į duobę leidžiamo karsto pabiro iš Lietuvos atvežtos žemės gabalėliai ir artimųjų bei kitų tautiečių atneštų gėlių žiedai. Iškilmės baigėsi visų sugiedotais Ateitininkų ir Lietuvos himnais.

Po to būrys tautiečių suvažiavo į "Willowbrook Ballroom" salę laidotuvių pietums. Čia visiems laidotuvių dalyviams dėkojo velionio sūnus dr. P. V. Kisielius.

Taip buvo baigtos šio neeilinio mūsų tautiečio žemiškos kelionės pabaigos iškilmės, kurios dr. P. Kisielių palydėjusiems ilgai išliks atmintyje. Ypatingai velionis daug prisiminimų sukelia šių eilučių autoriui, kuris turėjo laimę, kartu su juo vienu laivu atplaukti į Ameriką 1949-ųjų metų rudenį ir visą laiką gyventi Cicero lietuvių telkinyje. Teko kartu dirbuotis ir kai kuriose lietuvių organizacijose ir tokiu būdu gerai pažinti velionio tikrą lietuvišką nusiteikimą, darbštumą ir daugelį kitų puikių savybių.

Ilsėkis ramybėje, taurusis lietuvi.

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktoriaus darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2008 m. lapkričio 1 d. praveisti naujų skaitytojų telkimo vajų.

Nauji skaitytojai. kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, *Dirva* ir sumokės prenumeratą už pirmus metus II-os klasės paštu JAV siunčiamą *Dirvą* moka tik 40 dol. I-os klasės paštu JAV ir Kanadoje moka 57 dol.

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 95 dol. pirmiems metams.

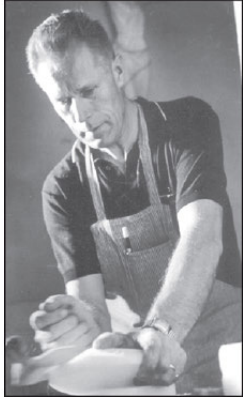
Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas		
Nr. ir gatvė		
Miestas	Valstybė	Zip
Tel. numeris		

40 m. mirties sukaktis

Vytautas Raulinaitis 1968 m. Jonynas & Shepherd Art Studio, New York, NY ruošiasi skulptūrai.

VYTAUTAS RAULINAITIS
žuvo Washington, D.C.
gegužės 25 d., 1968 m.

Buvo skulptorius, aktyviai reiškėsi Clevelando lietuvių gyvenime.

Per anksti iškeliavo iš šio pasaulio. Šiomet jam būtų suėję 90 metų.

Prašome visus, kurie jį pažinojo, pasimelsti už jo sielą.

Liūdintys: Žmona, vaikai ir anūkai

RENGINIŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 15 d. sekmadienį, 3:00 val.p.p. TRAGIŠKOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS latvių bažnyčioje, Detroit Ave. ir Andrews Ave. (West 152 gatvė), Lakewood, OH. Rengia Clevelando Baltiečių komitetas.

RUGSĖJO 14 d., nuo 11:30 v. ryto - Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 27-28 d., Mariaus Narbutaičio metalo meno darbų paroda Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia vyr. skaučių Židins.

SPALIO 19 d. rengiama Šiluvos Dievo Motinos šventė, Dievo Motinos Nuolatinės pagalbos parapijoj.

LAPKRIČIO 16 d., nuo 11:30 iki 3:30 p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

ARTĖJANT PRIE NEIŠVENGIAMOS PABAIGOS

Ankstyvesniuose Dirvos laidose, šio straipsnio autorius yra rašęs apie lietuvių ir kitų tautybių bažnyčių - parapijų uždarymus (buvusius ir tebevykstančius) JAV katalikų vyskupijose.

Lietuvių bažnyčių - parapijų ilgalaikis išlikimas priklausė ir priklauso nuo gausių ir skirtingų priežasčių. Tos priežastys ir sukėlė dabartinę problemą ir įgalino įvairių vyskupijų hierarchijas elgtis remiantis asmenišką užgaidom, be jokios atsakomybės jų globoje esantiems parapijiečiams. O kai prieš tokį savivaliavimą garsiai sukilo tokiu elgesiu teisingai pasipiktinę žmonės, šaukštai jau buvo po pietų.

Clevelando lietuviškoji šv. Jurgio parapija (ir daug kitų šiame mieste) yra jau visiškai priartėję prie paskutinio žingsnio, to seniai sugalvoto, bet Clevelando vyskupo Richard G. Lennon atkakliai neigiamo sumanymo. Šis sumanymas yra uoliai vykdomas nežinomu diecezijos pavaldiniu ir, iš esmės, prilygsta savotiškai tremčiai.

Nuo pat vysk. Lennon atvykimo iki šios dienos, Clevelando vyskupijos žiniasklaidoje vietinei spaudai, televizijos bei radijo stotims, vyskupijos laikraščiams, parapijų darbuotojų susirinkimams ir laiškuose klebonams yra labai išryškinama viena, pagrindinė, parapijų uždarymo priežastis: parapijiečių sumažėjimas. Tačiau yra labai aišku, kad tikroji parapijų uždarymo priežastis yra pajamų sumažėjimas.

Kaip jau anksčiau buvo minėta, visos Clevelando vysku-

pijos bažnyčios - parapijos yra suskirstytos į "sambūrius" (clusters) kurių paskirtis yra išnagrinėti, sudaryti planą ir nuspręsti kurios šio sambūrio apimtyje esančios bažnyčios bus uždarytos ar sujungtos su kita (dažnai kitos tautybės ir kalbos) bažnyčia - parapija. Tikrovėje, tačiau, šių sambūrių veikla yra tik "pro forma", nes jie veikia griežtose vyskupijos iš anksto nustatytose ir nepakeičiamose ribose.

Nors mūsų sambūryje mes pradėjome su šešiom bažnyčiom - parapijom, vyskupijos nutarimu to likti tik trys. Yra labai liūdna pranešti, kad šv. Andriaus (St. Andrew) bažnyčia yra jau uždaryta. Toks vyskupijos nuosprendis mums buvo didelė ir labai nemaloni staigmena. Jam mes labai priešinomės. Mūsų nutarimu (ir sutarimu) reikėjo leisti Šv. Andriaus bažnyčios atstovams dalyvauti šiame sambūryje iki vyskupijos "cluster" svarstymų pabaigos. Apgailėstautina, kad mūsų sambūriui skirta vyskupijos atstovė, dėl neaiškių priežasčių, apie mūsų nutarimą gal "pamiršo" pranešti vysk. Lennon, o gal jis mūsų nutarimą atmetė, nesiteikdamas mums apie tai pranešti. Tai yra geras pavyzdys kaip "viena ranka plauna kitą"

Šio straipsnio autorius gegužės 19 d. dalyvavo Clevelando vyskupijos "Cluster Planning and Coordination Meeting", kuriam priklauso ir lietuvių šv. Jurgio parapija. Per susirinkimą paaiškėjo, kad dvi vyraujančios bažnyčios - parapijos - Šv. Povilo (kroatų) ir St. Vitus (slovėnų) liks parapijinio

CLEVELANDO LIETUVIŲ AUKOS 2008 M. VASARIO 16-OSIOS PROGA

\$200 - dr. V. A. Mauručiai.
\$150 - J. R. Ardžiai.
\$110 - dr. J. V. Skrinskos.
\$100 - G. V. Bučmiai, drs. S. G. Matai, V. O. Rociūnai.
\$75 - V. Brakas, K. D. Paškoniai.

\$55 - dr. V. V. Gruzdziai.
\$50 - V. Apanius, R. D. Belzinskai, R. Čepulis, drs. D. D. Degėšiai, A. Giedraitienė, J. Gudėnas, dr. M. E. Laniauskai, M. Mikonienė, Z. S. Obelečiai, A. B. Pautieniai, M. J. Račkaičiai, D. Staniškis, E. Steponienė, I. Sušinskienė, dr. E. R. Šilgaliai, V. T. Urbaičiai, V. Žiedonienė.

\$40 - O. Banionienė, dr. J. I. Stankaičiai, E. G. Varneliai.
\$35 - R. Zorska.

\$30 - R. Čiuberkienė, Z. Dučmanas, G. Karsokienė, J. C. Klioriai, A. R. Minkūnai, A. Petrauskis, A. Stempuzienė.

\$25 - R. V. Aukštuoliai, A. Babickienė, N. Balčiūnienė, H. I. Belzinskai, P. N. Bieliniai, A. I. Gedriai, dr. N. Juškenienė, M. Macijauskas, Z. Prūsas, D. Puškorienė, O. Ralienė, P. B. Rekščiai, A. Sagienė, D. Žemaitytė.

susijungimo nepaliestos. Iš šių bažnyčių atstovų pasisakymų taip pat paaiškėjo, kad jie, šv. Jurgio ir šv. Pranciškaus (ispanų) parapijų atžvilgiu lieka bešališki. Atrodė, kad tų dviejų parapijų likimas jų nedomina. Trečioji, Immaculate Conception, panašiai kaip šv. Povilo ir St. Vitus, liks atskirai, bet dėl mokyklos ir kitų poreikių, jos veikla bus skirtinga.

Pagal mano ankstyvesnį straipsnį, šv. Jurgio parapijos klebonas, kun. Joseph Bacevice nuo 2007 m. lapkričio mėn. aptarnauja šv. Jurgio ir šv. Pranciškaus (ispanų) parapijas. Abiejų parapijų ryšiai yra labai geri. Mes ieškome priemonių tuos ryšius dar labiau sutvirtinti, nes stipresni, glaudesni ryšiai sutvirtins ir abiejų tautinių parapijų kultūrą.

Vyskupo Lennon sumanymas sustabdyti parapijiečių nubyrimą įgyvendinti "evangelization" planą yra nesuprantamas ir beprasmiškas. Jeigu vysk. Lennon svajoja, kad tokį planą įgyvendinus gausis tikinčiųjų antplūdis, jis klysta. Tautinių bažnyčių uždarymas, kuriose, dėl įvairių priežasčių, tikinčiųjų skaičius sumažėjo, veiks neigiamai, priešingai, atvirkščiai. Nors vysk. Lennon sakosi turįs didingą viziją, jo veiksmuose slypi visiems gerai žinomi tikslai, ypač nepalankūs tautinėms mažumoms. Clevelando vyskupijoje yra parapijų kurios "kas dieną" auga, net plyšta, dėl parapijiečių gausos, tačiau dėl kunigų stokos jų ap-

\$20 - R. D. Apanavičiai, G. Aukštuolienė, V. Barzdukienė, A. Luža, P. V. Maciulevičiai, V. Miškinis, K. S. Šukiai, V. Tamulis, V. B. Taraškos, J. Velička, R. Vodopalas.

\$17 - anonimas.
\$15 - I. Laurinaitienė, V. C. Prikockiai.

\$10 - L. Balčiūnas, E. Bliūmentalis, B. Gedvilienė, S. Idzelienė, N. Kaminskienė, B. Karklius, B. Mainelienė, V. P. Matulioniai, I. J. Mourzine, K. Palubinskas, N. Palubinskienė, A. Raulinaitienė, S. Sankal, P. Z. Stungiai, J. Vencienė, anonimas.

\$5 - anonimas, anonimas.
Suaukota: JAV Lietuvių Bendruomenės Clevelando apylinkei **\$2,010.00**
JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybai... **\$32.00**
Amerikos Lietuvių Tarybai **\$425.00**
Iš viso aukų gauta
..... **\$2,967.00**

Dėkojame visiems aukotojams
LB apylinkės ir ALT skyriaus valdybos

tarnavimas yra apgailėtinas. Clevelando lietuvių ir ispanų bažnyčių uždarymas parapijiečių skaičių dar labiau sumažins, atitolindamas juos, o gal net juos nukreipdamas kitų religijų link.

Vysk. Richard G. Lennon ir kitų JAV katalikų hierarchijos narių prielaida yra, kad mes pirmiausia esame katalikai, o mūsų prigimta kultūra ir jos išlaikymas - išlikimas yra bereikšmiai. Tai giliai įžeidžianti prielaida.

Nepaisant vysk. Lennon nepakeičiamo ir neišvengiamo bažnyčių uždarymo plano, Clevelando šv. Jurgio parapija, su parapijiečių pritarimu ir pagalba, turi progą, nedelsiant ir nesiginčijant išeiti iš šios keblios, nemalonios ir mums žalingos padėties, su aukštai iškelta galva, nesuteršta garbe ir pasididžiavimu savo kultūra, kad neatsitiktų taip kaip atsitiko kitoje JAV vyskupijose. Privalome atkreipti ypatingą dėmesį į gausius šv. Jurgio parapijos archyvus kuriuose įrašyta didelė išeivijos ir Lietuvos kultūros dalis. Neužmirštini ir meno kūriniai suaukoti šv. Jurgio parapijos geradariu Dievo garbei ir tikinčiųjų pasigėrėjimui. Visa tai turi būti atlikta nedelsiant, nes praradimo grėsmė yra čia pat, labai tikra ir nesugražinama.

Algirdas V. Matulionis

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima trečiadieniais 10:00-11:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

DIRVAI AUKOJO

A.Krygeris, Missouri City, TX 50
A.Muliolis, Euclid, OH 50
L.Nekus, Beverly Shores, IN 50
G.Amonas, Ashland, OR 45
B.Banaitis, Abington, MA 45
V.Gruzdis, Cleveland, OH 30
A.Petrauskis, Euclid, OH 25
J.Sirka, Lemont, IL 25
A.Sadauskas, St. Augustine, FL ... 22
J.Stuopis, Sharon, MA 20
V.Lembertas, Santa Monica, CA . 15
A.Navikauskas, Brookfield, CT ... 15
P.Dargis, Los Angeles, CA 10
V.Petkus, St. Pete. Bch., FL 10
A.Cieminis, Anaheim, CA 7
A.Ščiuka, Dorchester, MA 5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

(Atkelta iš 7 psl.)

PRASMINGA...

mokyklos praeitį ir jos istorija: "Tikėkimės, kad kol čia bus lietuvių, tol gyvuos ir mūsų lituanistinės mokyklos". Šis pareiškimas verčia giliai pagalvoti. Turėkime vilties, kad lietuvių buvimas užtikrins lituanistinių mokyklų gyvavimą. Tačiau mes nežinome, kokiais lietuviais jie išliks. Nors jie ir turės lietuviškus vardus bei pavardes ir prisipažins esą lietuviais, mažai vilties, kad pagalbos lietuvių mokykloms galime tikėtis iš atitolusių nuo lietuvių bažnyčių, organizacijų bei jų veiklos.

Pasibaigus meninei daliai, visi mokytojai buvo pakviesti į priekį su daina baigti šį atmintiną 50 m. jubiliejų.

Po programos pabaigos, visi buvo kviečiami į kavinę, kur laukė skanūs šilti ir šalti užkandžiai, saldučių patiekalai bei įvairūs atsigavrinimo gėrimai.

Algirdas V. Matulionis

Gegužės 19 d. mirė Lietuvos emigrantų dukra, buvusi garsaus JAV turtuolio Winthrope Rockefellerio žmona Barbara Sears "Bobo" Rockefeller, rašė *The Washington Post*. Ievutė Pauleikiūtė - toks tikrasis Rockefeller vardas ir pavardė - dar buvo žinoma kaip aktorė (Barbara Sears kino ekrane, Eva Paul scenoje), "Mis Lietuva".

Lengvosios atletikos varžybose, vykusiose Charleston, IL gegužės 17 d. Monika Jakutyte, laimėjo Illinois valstijos šuolio į aukštį rungtį vidurinių mokyklų (high school) merginų AA klasėje. Ji peršoko per kertelę pakeltą į 5 pėdos ir 6 coliai aukštį. Nors kovo mėnesį ji patyrė nugaros traumą, bet tai nesutrukdė pasiekti puikų rezultatą. Apie Monikos šuolį į aukštį rašė Illinois valstijos sporto leidiniai. Praeitais metais Monika varžybose buvo devintoje vietoje. Ją treniruoja tėvai Tomas ir Dalia Jakučiai. Šeimoje sportuoja ir Monikos sesuo Aura, kuri buvo patekusi į finalą, bet prizinės vietos nelaimėjo. Monika svajoja toliau stoti į universitetą ir tęsti savo sportinę karjerą.

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

* Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire Hall

OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 260 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linus Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

SPORTAS

Bilietai į XIII Lietuvių Tautinių Šokių Šventę jau parduodami.

ŠOKIŲ ŠVENTĖ – sekmadienį, liepos 6d. 1:30 v.p

_____ Bilietai @ \$39.50
_____ Bilietai @ \$5 (vaikams iki 12 metų)
_____ Garbės bilietai (ložėje) @ \$75
_____ Ar reikalingas pritaikymas neįgaliesiems?

Susipažinimo Vakaras – šestadienį, liepos 5d. 8 v.v

_____ Bilietai @ \$30

Banketas – sekmadienį, liepos 6d. 7 v.v

_____ Bilietai @ \$85
_____ Rezervuotas 10 vietų banketo stalas @ \$800
_____ Jaunimo banketo bilietai @ \$35 (alkoholiniai gėrimai nebus parduodami)
_____ Tik šokiai 10 v.v. @ \$25

Bilietų Paketai

_____ Susipažinimo vakaras ir banketas @ \$105
_____ Susipažinimo šokiai ir jaunimo banketas @ \$60
_____ 10 bilietų į susipažinimo vakarą ir rezervuotas 10 vietų stalas @ \$1,050

Per paštą parduodami iki birželio 3d.

Siunčiu už bilietus viso _____
Auka _____
VISO _____

Čekį rašyti: (US \$): **LAC XIII Folk Dance Festival**
Siųsti: **2608 Manhattan Ave. #A. Montrose, CA 91020**
Neapmokėti bilietai nebus siunčiami. Bilietai bus pasiūsti laike 4-6 savaitę
Bilietus, paramą ir reklamas taip pat galima užsakyti su kredito kortele per tinklapį **www.sokiusvente.com**

Vardas _____
Adresas _____

Telefonas _____
Email _____

DISKAS SKRIEJO DAUGIAU KAIP 70 METRŲ

Gegužės 20 d. Virgilijus Alekna laimėjo varžybas Čekijoje, nusviedęs diską 71 m 25 cm. Tai antras rezultatas šį sezoną pasaulyje.

Dukart olimpinis, dukart pasaulio ir Europos disko metimo čempionas Virgilijus Alekna laimėjo dešimtasias žymaus čekų disko metiko Ludviko Daneko memorialo varžybas. 36 metų vilnietis šias varžybas laimėjo jau šeštą kartą. Pergalingas buvo paskutinytis, šeštasis, Virgilijaus bandymas. Tai buvo pirmosios šį sezoną V. Alekno tarptautinės varžybos. Antrąją vietą užėmė praėjusių metų pasaulio čempionas estas Gerdas Kanteris. Jis antruoju bandymu diską nusviedė 69 m 62 cm ir pirmavo iki paskutiniojo V. Alekno metimo.

LRT

STEAM PROFESSIONALS, INC.

Valome kilimus ir baldus

Šventinė Nuolaida 10%

Naujausia technika White Magic 1200pro
www.whitemagic.com

Paruošti specialistai
Kokybiškas valymas
Neapsivilsite mus iškvietę

Galite pasinaudoti 10% nuolaida Pensininkam ar Veteran am

Skambinkite 216 - 299 3005

Gintaras Baltrūnas savininkas

Siūlome kainas su specialia nuolaida

2 kambariai	65 dol. dabar 50dol.	fofelis	45 dol. dabar 35 dol.
3 kambariai	95 dol. dabar 70dol.	dvi vietė sofa	55 dol. dabar 45 dol.
5 kambariai	155 dol. dabar 110dol.	trivietė sofa	65 dol. dabar 55 dol.

Pridėkite kitą kambarį tik už 20 dol.

Valome ir mobilius namus ir laivus kreipkitės dėl kainos
Už atliktą valymą 10% nuo sąskaitos skirsime Lietuvų Bendruomenei

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)